

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Crăciunul.

Christos se naște, măriți-ți!
Christos din ceruri, întimpinați-ți!
Christos pe pământ, înălțați-vă!
Cântați Domnului tot pământul
Și cu veselie lăudați-ți, popoarelor,
Că s'a preamărit.

Crăciunul, srbătoarea sfântă, srbătoarea de veselie a Românului, bogat și sărac, domn și plugar, bătrân și tânăr, eară ne-a sosit. Toți au așteptat-o cu dor, căci e praznicul, care întrunește mai mult ca altă-dată pe toți ai casei, chiar și pe cei răslețiți, la tănuiri intime în jurul mesei, este praznicul, care prilej ne dă, să preamărim mai mult, ca în alte zile pline de goana vieții, pe Mântuitorul lumii, este praznicul, care ne face să ne înălțăm sufletele către cel Atotputernic, care pentru a noastră mântuire s'a făcut om și într'un staul s'a sălășluit.

Srbătoarea Nașterii Domnului ne dă și prilejul, ca nouă puteri adunând, lupta dreaptă pentru bunurile noastre cele mai scumpe, biserică, școală, limbă, obiceiuri naționale, la bun sfârșit să o ducem. Cuvântul ângerilor de pe câmpul Vitfleimului, adresat păstorilor îngroziți de lumina cea cerească, «Nu vă temeți, că astăzi vi-s'a născut Mântuitorul», răsune a aflat în sufletele oamenilor de atunci și până acum și răsune să aflu și de aici înainte. Și câtă mângâiere, câtă întărire simte sufletul obidat, al unui om singuratic ca și al unui popor întreg, când conștiința lui curată, pentru-că datorințele și-le-a împlinit, îi poate șopti: «Nu te teme, că astăzi și-s'a născut Mântuitorul!»

De mângâierea și indemnul cuprins în aceste vorbe are poporul nostru lipsă mai mult ca ori-și-când. De când am fost aduși pe aceste plaiuri de împăratul Traian, nici-când n'a fost lupta pentru existență așa de grea, ca astăzi. Cetele barbare, trecute peste noi, ne-au omorât trupurile, iobăgia ne-a încătușat eară mai mult trupul, nepuțându-ne ucide sufletul. Atacurile sunt îndreptate acum însă mai mult în contra bunurilor ideale ale națiunii noastre și armele încă sunt cu mult mai rafinate ca în trecut, de aceea și lupta e mai grea. Dar... »Nu vă temeți!« Nu ne-am temut nici până acum, dovadă și isprăvirile din anul acesta. Am muncit pe teren economic, înmulțindu-ne însoțirile și pregătindu-ne pentru întemeierea de reuniuni nouă agronomice. Frumoasă a fost aproape pretutindeni atitudinea poporului la alegerile comitatense. Biserica și școala încă s'a bucurat de interesul oamenilor noștri, dovadă darurile — mărunte, dar' multe — jertfite pe altarul acestora.

La Crăciun pune găzdoaia un trunchiu mai gros pe focul din vatră. Să punem și în focul înflăcărării noastre naționale trunchiuri mari ale dragostii de neam și de biserică, ca să ne dovedim tot cu mai multe fapte, cari să preamărească pe D-zeu și pe națiunea noastră română. Făcând astfel, fără temere de cei-ce năvală dau asupra noastră, vom pute zice cu deplină îndreptărire: »Cercetatu-ne-ai de sus, Mântuitorul nostru, răsăritul răsăriturilor, și cei din întunec și din umbră au aflat adevărul«.

Congrua. Congrua sistemisată pe baza art. XIV. din 1898 pentru preoții necatolici, a fost lichidată de ministru pe prima jumătate a anului viitor. Numărul preoților gr.-orient. (Români și Sârbi), cari primesc ajutor congrual e de 1938, rabinii 64. Suma lichidată pentru preoții reformați din cele 9 districte ale bisericii reformate, este de 318,882 cor. 55 bani.

Ce fac Jidovii? E cunoscut modul cum ajung Jidovii să pună mâna pe moșiile oamenilor. Un păcat al țărânimii este, că nu se împărțesc cu moșia după părțile, ci se întabulează în comun. Să găsește între moștenitori vre-un prăpădit și își vinde partea la Jidov. Acum ajunge la rol Jidovul. Pune pe cumnatul seu ori pe alt geșetar să întabuleze o sumă oare-care, ca greutate. Acesta intentează proces, cere licitație, moșia dacă e prețuită sub 200 fl. respective sub 500 fl., se vinde întreagă, o cumpără tot Jidanii, și bietul țeran, ca din senin, se trezește dat afară din toate. Un astfel de cas agită de present opinia publică.

O comună întreagă din Marmăția, A. Kalócsa, locuită de Ruteni, ajunge în 7 Ianuarie n. sub licitație. Doi Jidovi sunt amestecați ca con-proprietari aproape în toate moșiile din sat. Au luat banii apoi de pe la o mulțime de bănci și dela un Jidan; n'au plătit și acum vine licitația. Ear' nenorocii Ruteni pot lua lumea în cap. Foile maghiare, cari nu stau cu totul sub influința lui Israil, cer intervenirea guvernului. Legea ar trebui schimbată

FOITA.

Durerea Sîei.

Mare doamnă-i sărăcia unde să pune!

Bătrâna Sîia, a sfătului, o știa mai bine ca mulți alții. Era sfăt bărbatul ei, își căpeta partea din toate venitele preoțești, avea la eclegie și un locșor, de unde scotea toamna două cară bune de cucuruz; mai creșteau câte un purceluș, pe care la târgul Ghirișului îl vindeau de-și cumpăra bătrânul una alta de ce avea lipsă — eară ea sfăt nu putea fi de risul satului nici cu îmbrăcăminte. Spor însă nu era la nimic, căci bătrânului — fie-i pomână dacă a muri — îi plăcea beutura.

Nouă ani întregi Sîia pe seama ei nu și-a cumpărat nici oisme. De unde p-

catele ei să ia banii? Toarce bătrâna și coasă cămeși și poale — ce dă Dumnezeu și oamenii buni. Pânea străinului o mână de când își știe mîntea, căci mamă sa încă a fost o biată văduvă săracă. De rëndul mîncării așa ca chiar să nu rabde foame, aveau.

Că beutura asta și ve elia — astea-s mare primejdie pe capul ori cui, dar' încă pe capul unui biet om sărac!

Sfătul nu mult își spârgea capul cu ce a fost și ce va fi. Lăsa totul în mâna sorții. Grija lui era să și grijească gura bine și grumazul să-l ude mereu. Când o auzea pe Sîia plângându-se zimbea, își apăsa căciula mai bine pe cap, da din mână și zicea sec: »Eară așa comedii muieresti! Ce te tot scânciți atâta? — Mai lasă-te focului!«

Dar' apoi Sîia știa greul vieții. Ea a dus ruda la casă totdeauna.

Ea a crescut copii, ea le-a purtat grija. De dăra tatălui lor, puteau să zacă în réu până în grumazi.

Au avut șese feciori și o fată. Dumnezeu bagseama vîzînd că sînt prea mulți pe capul bieteii femei sărace, s'a îndurat și le-a luat trei feciori și fata. Și nu i-a plâns Sîia. Spunea, că aceia sînt ângeri în cer și le merge bine, nu ca lor că se chinuie în lume. A rămas cu doi copii, cu Ion și cu Pavel.

Ion s'a însurat. Are patru copii și îi sărac — vai de capul lui — lipit pământului. A căpetat în zestrea muierii o vițea, pe care a crescut-o și când să aibă folos, să aibă lapte la casă, a lovit-o armurarea și a trebuit să o facă hopș. De atunci nu mai poate apuca. Par' că-i soroc pe capul lui. — Sărăca Sîia și din puținul cât are caută să le dea lor, să nu moară copiii de foame.

Mai mare durere îi făcea Pavel, Știe-l bunul D-zeu ce i-a venit aceluia în minte, s'a dus în țeară acum de nouă ani, mergînd pe zece. (De atunci nu și luase Sîia oisme nouă, până în vara asta).

în privința aceasta. Dar' Jidovii încă ar trebui înteroși de la astfel de abuzuri cu legile existente prin o strajnică și esemplară pedeapsă oriminală. Astfel cu legea în mână vor nimici cu încetul țeara întreagă.

Societă latină. La inițiativa și stăruința marelui pan-latin și filoromân, Angelo de Gubernatis, e pe cale a se înființa în Roma o societate cu numirea de mai sus și având nobilul scop a promova toate interesele morale și ideale ale popoarelor latine.

Din apelul, ce ni-s'a trimis, vedem că »Societatea latină« va îmbrățișa toate țările și ținuturile, în cari răsună dulcele idiom latin, până în America latină și în România „depărtată, dar' pentru aceea legată de Italia și în special de Roma, Alma Mater“.

Societatea va avea o revistă periodică: „Cronache della Civiltà Latina“ și va aranja conferințe pentru răspândirea cunoștințelor despre lucrurile latine. Revista va apăre în limba italiană, dar' se vor publica articoli și în celelalte limbi latine.

Ar fi de dorit ca și de la noi să se facă membri la această societate. Taxa anuală e 10 lire (franci).

Dorim succes și viață lungă noii societăți, cu scopuri atât de frumoase.

Congres sârbesc. În ședința delegațiunii congresuale, ce s'a ținut Vineri în Carlovit, patriarhul Brancovici a anunțat, că va face pașii necesari pentru concheierea congresului biserică sârbești. Totodată a predat noul edificiu teologic ridicat de patriarh cu 200.000 cor.

Congresul muncitorilor, în ședința sa ținută Vineri în Budapesta a primit între altele o moțiune, în care se pretinde ștergerea cauziunii pentru foile politice și una, în care condamnă guvernul, pentru-că n'a retras ordinațiunile guvernului precedent referitoare la presă.

Până acum vre-o trei ani mai scria câte-o »carte«, dar' de atunci nimic. De giaba îi scria părintele satului vorbe frumoase și sfaturi părintești; de giaba îi scria dascălul supărarea mamei, — nici un răspuns nu venea din țeară dela Pavel. De atunci apoi jalea și dorul în inima Siiiei s'au făcut boală.

De patru ani a tot pus Sîia crețaraș lângă crețaraș (să nu mai știe uriciosul asta de om al ei! Legați cu lână într'o bucată de zdreanță îi purta ziua-noaptea în sân), până s'au adunat patru zloti buni și două pițule — cum spunea ea. Și a plecat cu ei într'o zi de țirg cu trăsura popii la Turda, să-și cumpere cisme și un șurț. — Era vremea acum, de nouă ani, de când nu își mai luase! Bine că cismele le îmbrăca numai la sărbători și pe vreme bună, — dar' apoi la urma urmei nu erau din fer, începuseră să crepe mai de asupra, mai la o parte, mai la alta. Măcar le

Earăși comitetul macedonean. După cum vestește o telegramă din Constantinopol, a fost descoperit un complot urzit de comitetul macedonean în contra metropolitului bulgar din Monastir, care s'a arătat ostil acțiunii revoluționare, pusă la cale de acest comitet. Se vede deci, că urmașii lui Sarafoff sunt inspirați tot de ideile acestuia și nu voiesc să părăsească manoperile criminale.

DR. TEODOR MIHALI.
(Ilustrație din „Călimdarul Poporului“ pe a. 1902).

Schimbări în partidul popular. „Pol Ért.“ e informat, că în sinul partidului popular s'au ivit după alegeri diferențe de vederi și urmarea acestora va fi, că partidul se va schimba în un partid conservativ. Semi-oficiosul pretinde a ști, că la mai mulți membri tineri din partid nu le convine fraternizarea cu naționalitățile (?) și cu demagogia, ci pretind o direcție mai conservativă. Totodată se discută și întrebarea, că n'ar

ungea Sîia și cu șorlicul, care îl grija după cuptor, învăluit într'un petec de lână. Chiar dacă o apuca încălțată pe Sîia vre-o vreme slabă, vre-o ploaie și tină, le trăgea binișor cismele de pe picioare, le ștergea cu grije și le băga în desagi, — apoi pe aci 'și-e drumul bătrână, desculță! Doar' nu 'și-a strica ea »încălțama« luată cu bani scumpi, prin vreme slabă! De ce adevă a lăsat Dumnezeu picioarele așa cum sunt? Să le cruțe? — Părerea bătrânei e, că »să aibă omul o păreche de încălțamă cinstită, eacă, când merge la sfânta biserică, să nu zică oamenii că nici cisme n'are«.

Iarna e mai greu. Atunci însă nu prea ese pe afară. Eată te miri după vre-o doi tului de foc. Încolo șede în casă toarce, și țese, mai coase și plânge, plânge mereu după Pavel.

În toată ziua deschide Sîia lada de lângă fereastră și se uită perdută în gânduri la cele două cămeși »măndre« de sărbătoare ale lui Pavel, pe cari le-a

fi consultat a se face în program o schimbare, prin care politica de revizuire să-și ajungă ținta cât mai îngrabă.

Vom vedea în curând intru-cât sînt esacte informațiile lui »Pol. Ért.«

Consulat român în Suedia. Regele Carol al României a semnat zilele trecute un decret, prin care se înființează în Suedia la Malduoe un nou consulat român onorar.

Dr. Teodor Mihali.

— Vezi ilustrația. —

Dr. Mihali, născut la an. 1855 în Prislop (Chior) e avocat în Dej și a luat parte fără preget la toate luptele mari ale nației noastre, alături cu ceialalți fruntași ai noștrii, Dr. Rațiu, Dr. Lucaciu, G. Pop de Băsești ș. a. E membru în comitetul național și după procesul Memorandului a stat închis, cu ceialalți soți de suferințe, în Vaș.

DIN LUME.

Bulgaria.

În ședința din urmă a sobraniei a cetit Caraveloff un ucas al prințului, prin care se prelungește sesiunea ei până la 22 Dec. v. Criza ministerială nu e încă rezolvată. Prin prelungirea sesiunii speră prințul să câștige timp pentru soluția crizei. Se crede, că actualul cabinet va rămâne și mai departe și sobrania va fi disolvată, de aceea prințul insistă pe lângă Caraveloff să retragă demisia cabinetului. Situația însă a devenit și mai critică în urma deciziunii sindicatului de bancheri de a rupe tratativele.

Sobrania a respins din nou proiectul de împrumut cu 76 voturi contra 76. Cabinetul Caraveloff 'și-a dat demisiunea. Se susține, că principele nu-i va primi demisiunea, ci-l va însărcina cu disolvarea sobraniei. Intre grupurile din opoziție nu e nici unul, din sinul căruia s'ar pute forma din nou cabinet.

Revoluționarii macedoneni, arestați în urma demonstrațiunii ostile din fața

»ales« și cusut bătrâna cu arnicu; și la ciorecii noi nouți și la cismele cu tureci lungi frumoși. Le pipăie bătrâna, le întoarce, cântă »verșul« lor, isvorit din inima ei îndurerată de mamă și plânge, plânge mereu.

....Și așa se cântă Sîia ziua întreagă și noaptea întreagă după Pavel. — E în stare să țină pe cineva săptemâni de a rindul fără să-și isprăvească jalea inimii pusă în »verș«. Curgeau versurile din gura ei, ca apa pe scocul dela șipotul din coasta dealului.

— Așa îmi vine mie dela inimă, ce să fac! — zice când o întreabă cineva de unde scoate atâta vers.

La Sîia se adună femeile din sat. La ea își țin șezătoarea, căci bătrâna știe să vorbească fiecăreia la inimă.

Ș'apoi nimeni nu știe să-și cânte viața și durerea »în verș« ca Sîia.

Oamenii cari trec seara pe la casa sfătului se opresc în cale, căci din casă

reședinței comisarului turc la Sofia, sînt în cea mai mare parte partizani ai lui Boris Sarafoff.

Acesta caută să creeze guvernului dificultăți diplomatice cu Turcia.

Postulatele Cretanilor.

»Neue Freie Presse« primește din Roma următoarele :

Memoriul prințului George adresat marilor puteri conține următoarele postulate: 1) recunoașterea drapelului cretan; 2) protecția Cretanilor din străinătate, îndeosebi a celor din Turcia; 3) a se preda Cretei toți Cretanii aflați în închisorile turcești; 4) recunoașterea vămirilor și taxelor de port cretane, precum și a contribuțiilor din partea străinilor ce locuiesc în Creta; 5) perceperea de către administrația cretană a taxelor telegrafice pe cari Eastern Telegraph Company le plătea Turciei; 6) primirea Cretei în uniunea postală universală; 7) plădirea ajutorului promis guvernului cretan de către marile puteri; 8) regularea jurisdicțiunii consulare.

Anglia și Transvaalul.

Kitchener telegrafează din Iohannesburg, că De Wett a cuprins castrale lui Firman la Tweefontein. El se teme (!), că perderile engleze sînt considerabile.

Correspondentul din Paris al ziarului »Wiener Journal« interviuând pe marele bărbat de stat englez și leader al partidului conservator, Charles Dilke, acesta i-a spus, că războiul în Africa-de-sud e aproape de sfîrșit; probabil în trei luni i-se va pune capăt. Atît capii boeri cît și guvernul englez sînt gata să trateze pentru încheierea păcii.

Este esclusă posibilitatea despre instituirea unui tribunal arbitral sau despre intervenire.

Lordul Roberts a dat un ordin, prin care dispune, că voluntarii, ce se însinuă la armată, trebuie să facă un an deprinderi în castră. Ordinul e o consecvență a slabei capacități militare, ce o dovedește o mare parte a trupelor engleze.

Știri mărunte.

Știrea despre un atentat contra lui Roosevelt se desminte.

să aude un glas jalnic trăgănat. Bătrâna Sîia, cu fața ei lungăreață sbărcită, cu ochi mărunți verzi, solipitori și neastemperați, cu gura mică, împrejumuită de crețe și cocoșată pe o bărbie ascuțită își deșartă durerea inimii în cântare. Și nu mai trebuie atunci să-și ude degetele la tors, căci lacrimile ei udă lâna îndeajuns.

După Pavel și după vorba bună se topește bătrâna.

— »Dragă mi-e, vorba bună, — că doamne rar o auzi« — zice bătrâna. Apoi cântă :

»Din șese ficiori și-o fată
Io's măicuța supărată«

Și cu colțul năfrămii cernite din cap își șterge lacrimile, isvorul nesecat al ochilor ei, cari îi inpainginesc ochii și nu mai vede nici cum smulge lâna din caer.

— De ce plângi, lele Sîie? — o întreba care-va.

— O draga mea ș'alui Dumnezeu:

Dl Dr. Antipa va pleca în curînd la Belgrad pentru încheierea unei convențiuni româno-sârbe, pentru pescuitul în Dunăre.

Din comitate.

Bistrița, în Decembrie 1901.

În congregația ținută în 23 l. c. n. în Bistrița, s'au întîmplat lucruri imbucurătoare pentru Români, respective pentru lupta noastră națională.

Era timpul suprem, ca toți Români, membri în congregație, se iee măsurile necesare, și să-și potenteze propria încredere, căci *deruta morală* era prea mare. După cele două căderi ale listei române în cercul electoral al Năsăudului, în urma celor mai estinse presiuni și operațiuni antilegale și dușmănoase ale încrezătorului protopretor *Bodó Kálmán* din Năsăud, și ale întregului aparat oficial administrativ din cercul, pe care-l nenorocește de mult timp, Români au trebuit să-și arete revolta, de care sînt cuprinși.

Această revoltă a primit o deamnă expresiune în ședința din 23 Decembrie. Între obiectele puse la ordinea zilei în congregație, de importanță capitală pentru poporul român și săsesc, care se află deopotrivă în permanentă poziție de apărare, erau a) alegerea alor 6 comisiuni, din sinul congregației, b) prezentarea listei noi aleșilor în congregație, dintre cari, lipseau cei din lista năsăudeană, atacată prin recurs, cu succes.

La compunerea și alegerea celor 6 comisiuni, *Români și Sași au mers mână în mână*, și au eșit învingători, căci nu li-s'a putut opune cu succes o altă formațiune!

Cu privire la lista noi aleșilor membri municipali, prezentată congregației, membrii români, constituiți în club, au decis, și au luat poziția de apărare deamnă a intereselor lor, și de vestețire cuvenită a operațiunilor și presiunilor antilegale, săvîrșite de protopretorul odios: *Bodó Kálmán*. Onorul mandatului unanim, de a reprezenta această cauză, a căzut de astă-dată asupra persoanei dlui *Dr. Gavril Tripon*, avocat în Bistrița, care, precum se va vedea mai jos, s'a și achitat cu demni-

tate și spre mulțumirea tuturor de angajamentul luat.

Pentru cas de trebuință, s'au designat de spriginitori ai cauzei, din partea clubului, d-nii: *Dr. D. Ciuta* și *Dr. V. Pahona*.

Lista parțială a membrilor aleși în congregație pe ciclul 1902—1907 se primește cu *adaosul*, că pe baza actelor, faptelor și dovezilor aflate de comisiunea verificătoare, constatată fiind, că *alegerea din cercul Năsăudului nici până azi nu s'a putut verifica*, din cauza multor neregularități, abuzuri de putere, presiuni, amenințări și alte operațiuni antilegale, săvîrșite de dl protopretor *Bodó Kálmán* și de oamenii sei; »Congregațiunea îndrumează pe d-nul vicecomite să facă pașii necesari la timpul seu pentru investigarea prealabilă și întrucât cele dovedite vor constitui delict disciplinare, să facă pașii necesari pentru cercetarea disciplinară în contra dlui *Bodó Kálmán*; ear' despre rezultat în ori-ce cas să facă raport congregației«.

Între spriginirea acestei propuneri și între motivarea ei, dl *Dr. G. Tripon* a ținut un *discurs* aproape de 3 patr. oră, care ca fond și ca formă a cucerit atențiunea întregii congregații.

Discursul-acusă al dlui *Dr. Tripon* a fost așa de zdrobitor pentru cei cu musca pe căciulă, încât când s'a sculat dl *Bodó Kálmán*, protopretor în Năsăud, ca să răspundă grelelor învinuiri, a început să se scuze, punct de punct, ca să-și arete nevinovăția și bunăcredința, punându-și zălog la toate espicările date, *onoarea*, în plenul congregației.

Modul cum s'a scuizat le-a convenit foarte mult Românilor, căci s'a dat prins el pe el, dl *Bodó*, care a recunoscut și aceea, că d-sa a dictat și protocolul luat asupra alegerii, și că acela nu-i făcut nici de dl *Dr. Tanco*, fostul președinte, nici de dl *Teodor Șimon*, fost notar la alegerea din Năsăud.

Drept încheiere îi replică dl *Dr. D. Ciuta*, în mod ironic, că-l cunoaște om de onoare pe dl *Bodó Kálmán* și-l crede pe cuvînt.

Susține propunerea clubului și o recomandă spre primire.

»Când inima începe a plînge
Cu ochii nu poți învinge«

— Doamne și d-ta ești nenorocită.

— O, doamne, draga mea,

Mândră floare-i norocu

Da nu înflorește 'n tot locu —

răspunde bătrâna și ochii ei mărunți și ageri privesc drept în fața celei ce vorbește, ca și când ar voi să pătrundă cu privirile până în sufletul ei.

Stringîndu-și apoi caerul mai bine pe furcă începe a cânta :

»Pavele din sinul meu,
Cum nu ți-se face dor,
De măicuța ta de-acasă....
Că dorul tîu greu m'apasă«.

Apoi:

»Pavele din sinul meu
În ladă-i cămeșă ta
Și vine Dumineca
Și n'are cine-o mbrăca«.

Așa continuă bătrâna strofă de strofă spunîndu-și în fie-care câte un gând îndurerat, ce o roade la inimă. Femeile o ascultă și dela o vreme abia

să mai aude cîntarea de suspinurile plînsului inecat.

Așa a trecut viața Sîiei fără nici o bucurie. Așa au trecut și nouă ani, mergînd acum pe zece, fără nici o schimbare în viață. Abia a eșit de două ori peste hotarul satului.

Par'că o ved acum în ajunul Crăciunului, cum deschide lada cu hainele lui Pavel, le pipăie, le întoarce — și în colțul lăzii ascunde un colac (să nu știe uriciosul acesta de om al ei!), din colacii căpetați dela părintele satului. — Gîndul ei e tot la Pavel.

Inima mamei mereu nădăjduște. În fiecare moment e pregătită la împlinirea dorințelor și așteptări-or ei.

Cu auzul încordat, cu inima tremurîndă va asculta mereu, va asculta și va aștepta — doar', doar' va aduce Dumnezeu pe Pavel acasă.

Margareta Moldovan.

DI comite-suprem, după-ce contrapropunere nu s'a înaintat, declară, că propunerea predată în scris se consideră de primită unanim, fără nici o altă votare.

Cu aceasta s'a terminat ședința congregațiunii din 23 Decembrie n., o zi în care fiecare Român și în special frații Români din cercul Nășudului, s'au depărtat mulțumiți și cu speranță de a pute scăpa odată de sistemul insuportabil al dlui Bodó Kálmán.

Gabius.

Nașterea Domnului.

Crăciunul, acum prima sărbătoare din cele trei sărbători mari ale bisericii creștine, e după originea sa cea din urmă. Biserica n'a putut constata cu siguranță ziua Nașterii Mântuitorului. Nici evangheliile nu ne lămuresc îndetălmintat în această privință. Tradițiunea ne spune, că papa Iuliu I. (336 până 352) ar fi căutat cu de-amănuntul în arhivele orașului Roma voind să afle despre cercetarea făcută deja mai înainte și ar fi ajuns la rezultatul, că: Christos nu s'a născut la 6 Ianuarie, ci la 25 Decembrie.

După spusele s-lui Ambrosiu, papa Liborius (352 până 366) a fost primul, care a pus ziua Nașterii Mântuitorului pe 25 Decembrie și i-ar fi zis surorii sale Marcellina, care primise vëlul călugăriei la anul 360, tocmai în ziua de Crăciun următoarele: »Vides, quantum ad natalem sponsi tui populus convenit... Hodie quidem secundum hominem homo natus ex virgine...»

Diferința între aceste două isvoare e mică, așa că cei-ce au pus, începând cu mijlocul secolului al patrulea, sărbătura pe ziua numită nu par a fi departe de adevăr.

Se înțelege de sine, că biserica orientală n'a fost de loc învoită cu o astfel de statorire definitivă, din contră Iacob de Edessa a dat expresiune părerii celor mai mulți, când a zis: »Ziua Nașterii Domnului nu o știe nimenea cu siguranță, sigur e numai atâtă, că noaptea s'a născut».

Ori-cât de multe obiecțiuni s'ar pute ridica față de deciziunea bisericii apusene, dorința de a avè o zi anumită pentru sărbătura Nașterii lui Christos, afară de aceea alegerea foarte potrivită a zilei a făcut și pentru comunitățile bisericesti din Orient acceptabilă sărbătura la timpul statorit de biserica apuseană, care și așa avea o influență mare.

Împăratul Iustinian I. (527—565) a fost încă silit să dea un edict deosebit, prin care dispunea, că Nașterea Domnului avea să se sărbeze în 25 Decembrie, așadar separat de sărbătura Botezului, care se făcea în 6 Ianuarie.

În apus modul cum a fost stabilită ziua sărbării n'a aflat opoziție, chiar și bisericile reformate păstrară dela începutul reformațiunii ziua stabilită de tradiția catolică. Numai calvinistii severi din Anglia, Scoția și America-de-nord, puritanii, presbiterianii, independenții, cvecării susțineau, că ori-ce dispoziție esterioră în privința credinței și vieții creștinești, refere-se la persoane,

locuri, sau timpuri, e incompatibilă cu libertatea singuraticilor credincioși, de aceea nu admiteau sărbătura Nașterii Domnului.

Despre motivele, cari au dat naștere la sărbătura Crăciunului și despre cauza, care a îndemnat biserica să aleagă chiar pe 25 Decembrie, sânt numai ipoteze. Cea mai plausibilă ni-se pare următoarea: »Christos se privește ca lumina lumii, de aceea s'a și pus ziua Nașterii lui ca începutul unei epoci noi, fericite în locul sărbătorii păgâne a soarelui, care cădea tot cam pe timpul acesta». Astfel se explică, pentru-ce sărbătura Nașterii Domnului a fost acceptată așa de curând și aproape în întreaga biserică.

După-cum e știut, atât în Roma, cât și în provinciile imperiului roman se țineau în a doua jumătate a lunii Decembrie și începutul lui Ianuarie sărbări, al căror substrat era parte reapariția soarelui după nopțile cele lungi ale solstițiului de iarnă, parte reamintirea timpului mișc al epocii de aur. Acestea erau următoarele:

I. *Saturnaliile* din 17 până în 24 Decembrie, o sărbătoare generală de pace și veselie, la care oamenii mâncau, se jucau, se cinsteau și se ospătau unul pe altul, ear' întru amintirea epocii de aur se priva de ștearsă deosebirea între diferitele clase sociale, așa încât la sărbările acestea domni și servitorii, liberi și sclavii, bogații și săracii se considerau de egali.

II. *Brumaliile*, sărbătura zilei celei mai scurte, numită și dies natalis solis invicti, în 25 Decembrie.

III. *Sigilarile*, sărbătura icoanelor și a păpușilor, la care copiii erau dăruiți cu mici iconițe și păpuși.

IV. *Calendae Ianuariae*, Anul-Nou, la cari cei crescuți să dăruiau cu prăjituri, fructe și bani, boni ominis causa.

Acomodându-se astfel acestor sărbări păgâne, biserica a făcut din această sărbătoare a nașterii soarelui, sărbătura Nașterii lui Christos.

Aceeași tactică cuminte a observat biserica și față de popoarele germanice, la cari sărbătau cele douăsprezece nopți sfinte pe timpul solstițiului de iarnă — 25 Decembrie până în 6 Ianuarie — ca sărbătura zăului luminii, care ese biruitor din luptă cu puterile întunecului.

E deci explicabil, că nici una dintre sărbătorile creștine n'a prins rădăcini atât de adânci, ca sărbătura Nașterii lui Christos, care a devenit o sărbătoare națională și familiară în toate țările creștine.

Crăciunul să sărbează în Spania, Italia, Franca și America-de-nord, aprinzând focuri și mergând cu făclii în mână la biserică. Mai intimă apare sărbătura la Germani. Obiceiul lor de a împodobi un brad cu mere și nucii aurite, cu zăharicale, cu luminări, sub el cu diferite daruri destinate celor mici și celor mari, e un deliciu nu numai pentru copiii, cari cu atâtă dor au așteptat astă seară de Crăciun, ci și pentru cei mari, cari se bucură de bucuria celor mici. Obiceiul acesta a trecut și la poporul nostru mai ales în provinciile române, unde Românii trăesc amestecați și cu Germani.

Introducerea acestui obicei la Românii transilvăneni se poate explica, deși nu scusa. Mai curioasă pare adoptarea pomului de Crăciun în România, aici însă obiceiul a fost propagat în parte de mănăstirile catolice de maice, împreunate cu internate de fete, dar mai ales de familia regală, germană după origine, de aceea are și caracter mai mult oficial.

În Germania-de-sud și în Austria e obiceiul să facă și iesle mică pentru de a învedera și locul nașterii. Obiceiul acesta este introdus din anul 1233 și în timpul mai nou a început să se generalizeze.

Cu frumoase obiceiuri este împreunată sărbătura Crăciunului în Suedia și Norvegia. Locuitorii de aici nu se mulțumesc cu un singur pom de Crăciun, ci își împodobesc întreagă odaia cu brazi. În decursul acestei sărbători este ușa deschisă și masa întinsă pentru ori-ce călător, ba în unele ținuturi ale Norvegiei nu se cere plată nici dela călătorul, care trage la o cărcimă.

Obiceiul de a se regala cu daruri de Crăciun este general în toate clasele sociale. În orașele mai mari se desfac la casele mai bune și peste o sută de pachetele, tot daruri de Crăciun. La cina, ce urmează după desfacerea cadourilor, nu e permis să lipsească măncarea națională de Crăciun, urez fert cu lapte. Economul nu-și uită nici de vitele lui și voește ca și ele să simtă că a venit Crăciunul, de aceea cailor le dă ovës mai mult, vitelor fân mai bun, cănelor capetă carne, chiar și paserile cerului își capetă partea lor din plăcerile Crăciunului; este adecă obiceiul de a pune în vârful unei prăjini un snop plin, din care paserile își pot alege în dragă voe grăunțele.

La nici unul din popoarele, ale căror obiceiuri le-am descris până acum, nu aflăm însă o împreunare atât de armonică a plăcerilor materiale cu cele ideale, ca la poporul român. Și Românul se pregătește cu măncați deosebite pe Crăciun, căci și la el a copt harnica gospodină colaci, și la el sfărăie cărnații în tigae, la el încă ferbe oala la foc cu tradiționala varză. Aceste pregătiri gastronomice sânt însă explicabile, dacă ne cugetăm la cele șese săptămâni de post dinaintea Crăciunului. Nu pentru acestea așteaptă Românul Nașterea Domnului, ci copiii se bucură de plăcerea ce le o procură umblatul cu steaua, junii colindă pe la toate familiile din sat vestind tuturora fericitorul eveniment al Nașterii Domnului. Cât de intim familiară este sărbătura acestei zile la Român dovedește și împrejurarea, că în prima zi satul pare ca și pustiu și numai a doua zi iasă flăcăi și fete la joc și bătrânii la povești. Și cu cât drag e primit și dăruit ori-ce sorman la casa Românului în aceste zile sfinte!

Obiceiurile noastre sânt atât de frumoase, încât este crimă națională a părăsi și cel mai neînsemnat din ele și ori-ce obicei străin introdus prin contrabandă între cele naționale e o pată urită pe aceea-ce constituie firea Românilor.

Aua Flores, învățătoare.

PARTEA ECONOMICĂ.

Boalele vitelor.

Sunt mai multe pricini sau cauze, cari dau naștere boalelor vitelor. Noi vom înșira însă aici numai pe cele mai cunoscute, de cari adică vitele pătimeșc mai des.

În prima linie sunt *grajdurile*, cari, dacă nu sunt destul de largi, luminoase, călduroase, curate și aerisite, pot avea o înriurintă stricăcioasă asupra sănătății vitelor. Să ne închipuim numai un grajd strimt și scund, îndesat cu mai multe vite, cari abia au loc pentru culcare. În asemenea grajduri de bună seamă, că și vitele vor fi împedecate în mișcările lor, ba se pot chiar schilăvi una pe alta, împingându-se, împungându-se sau lovindu-se cu picioarele unele pe altele. Să ne închipuim mai departe un grajd fără ferestri de glajă, sau chiar și fără de alte ferestri mai mari de lemn, cari să se poată deschide, când cere trebuința. În asemenea grajduri încă se pot bolnăvi vitele din cauza nădușelei și a aerului stricat. Tot așa se pot bolnăvi vitele pe gerurile cele mari și în grajdurile prea friguroase, umede, necurate și nearisate.

După grajduri urmează *nutrețul*, care încă poate avea o înriurintă stricăcioasă asupra sănătății vitelor. Căci, precum se bolnăvește omul de mulțori din mâncarea rea, așa se pot bolnăvi și vitele, când mănâncă nutreț de cel stricat, muced, înăcrit sau înoroit, precum se va afla destul în ast-an, care mai întâiu le strică rinza și mai pe urmă și sângele.

Adăpatul încă poate avea o înriurintă stricăcioasă asupra sănătății vitelor, și anume: dacă apa e prea rece, cum e eara de multe-ori pe timpul gerurilor celor mari, vitele pot să răcească de aceea și să capete friguri de stomac, ba pot să mai capete și aprindere de plumăni, dacă acelea au fost cumva și prea nădușite. De asemenea se mai pot bolnăvi și dacă se adapă cu apă elocită și stricată de prin bălți,

cum se întâmplă de pildă vara de multe-ori.

Munca și povara, când ele trec măsura cuvenită, încă pot avea o înriurintă stricăcioasă asupra sănătății vitelor. *Pășunatul* la câmp asemenea poate avea une-ori urmări stricăcioase. Astfel de pildă, dacă vitele pasc prea mult trifoiu verde, se pot umfla să crepe, dacă oile pasc pe locurile băltoase și rovinoase, pot să capete călbează, ear' vitele mai mari pot să pască un fel de iarbă rea, pe unde se află de aceea, dacă se pasc cu iarbă prea imbrumată, dacă cele mai slabe și gingașe se scot la pășunat până toamna târziu, dacă primăvara se scot prea de timpuriu la pășunat, când nu află destulă iarbă și mai dau și unele ploii și răceli peste ele! Toate acestea cauze, precum și altele neamintite aici, pot contribui la sdruncinarea sănătății vitelor.

Până-când vitele sunt sănătoase, se pot cunoaște ca și omul după starea și firea lor din afară. Astfel de pildă: calul e sprinten și voios și mănâncă îndată ce-i se imbie ceva nutreț plăcut, ear' vitele rumegătoare mănâncă cu poftă și lacom, se ling și când numai mănâncă, și stau, sau se pun jos, îndată și încep a rumega. Rumegatul se privește pretutindenea la vitele cornute, ca cel mai sigur semn al sănătății, de oare ce este îndeobște cunoscut, că îndată ce nu mai rumegă, sunt bolnave.

Afară de acestea mai sunt și anumite semne deosebite, după cari se poate cunoaște vite bolnavă. Astfel la vitele cornute mari și mici, următoarele semne dovedesc boala lor: Coarnele la rădăcină sunt foarte calde, urechile și picioarele reci, botul uscat și ori prea cald, ori rece de tot, ochii roșii și plini de lacrimi, din gură une-ori îi mai curg și bale, pe buze și gingei se pot vedea une-ori o mulțime de beșici, scutură capul din când în când, ține părul sburlit, spinarea încovoiată și țapănă, stă mai mult culcată, tușește adeseori, nu rumegă, răsuflă greu, une-ori se mai ivesc și un fel de bube pe trup, nu se prea arată nici semnele mistuirii stomacului ș. a.

La cai următoarele semne dovedesc boala: Când înfătoșarea lor e tristă,

când nu beau apă, când răsuflă greu, când stau cu capul răzimat de iesele, când au urechile, botul și picioarele reci, când se tot culcă pentru a se tăvăli, când gem și se uită cătră pantece, când se umflă la piept sau la cap, când nu prea urinează, când balegile este acoperită cu un fel de mucii sau sânge, când le curge un fel de mucii din nări, când țin părul sburlit, când fac sub fălci niște gălci tari, când fac pe trup un fel de bube ș. a.

La porci se arată boala prin următoarele semne: Când stau cu urechile plecate, când se umflă la grumazi, când sunt triști și nu mănâncă, când se cufuresc, când li-se înroșesc ochii, când fac pe trup niște pete roșii, când au privirea stinsă, când își caută un loc ascuns ca să zacă ș. a.

Sunt anumite boale mai ușoare, cari se pot tămădui și ele de sine; sunt apoi altele mai grele și lipicioase, cum se zice, cari nu se tămăduesc de sine, ci numai prin ajutorul omului sau al veterinarului. În asemenea cazuri vite bolnavă se despărțește de cele sănătoase și se tractează deosebit. Când economul nu cunoaște boala vitei sale, atunci trebuie să cheme îndată un om cunoscător, de cari se află mai în toate comunele sau să cheme pe veterinarul de vite, care cunoscând boala, poate să-i prescrie și anumite leacuri pentru tămăduire.

Între boalele lipicioase sau molipitoare, cari se ivesc mai cu seamă la vite se numără următoarele: La vitele cornute mari: boala așa numită ciuma vitelor, durerea de gură și de unghii, dălacul și turbarea; la cai: mucocarea (răpciuga), cârțița (riia), dălacul și turbarea; la oi și capre: ciuma, bubatul, durerea de gură și de unghii, riia, dălacul și turbarea; la porci: durerea de gură și de unghii, brâna (gălcile), ciuma, dălacul și turbarea.

Pentru boalele lipicioase este stabilit chiar prin lege un timp anumit, în care vite bolnavă trebuie ținută despărțită de celelalte, sau dacă se cumpără cu boala din țirg, se poate da earăși îndărăt vânzătorului. La cas când moare o astfel de vită cu boala lipicioasă, atunci se opresc un timp anumit și celelalte

Maria descântătoarea.

Snoavă populară com. de I. Timiș, învățător.

Se povestește, că pe lângă curtea grofului din Bața trăia o eopilă orfană cu numele Maria, care păzea găștele grofului. După-ce a crescut mare copila, groful ne mai putându-o ține, 'i-a zis într'o zi: Marie, acum tu ești fată mare, mai mult nu te mai pot ține, căci 'ți-a fi rușine să umbli la găște, deci te du în lume și vei trăi cu lucrul cum vei putea.

Maria îi răspunse grofului: Unde să mă duc Măria Ta, căci eu nu știu nimica lucra?

Nu știi lucra? Dacă nu știi lucra, vei descânta la oameni și aceia îți vor da tot ce-ți trebuie.

— Bine! Dar' nici descânta nu știu — zise fata.

Nu știi? Te voi învăța eu, ascultă. Groful o învăța în batjocură așa: »Ori

unde va merge să descante, să iee un blid cu sare sau cu făină de grâu apoi cu un cuțit să facă la cruci prin sare sau făină și să zică:

Mariei îi trebuie făină,
Mariei îi trebuie brânză,
Mariei îi trebuie lapte,
Mariei îi trebuie grosior (mântână)
Mariei îi trebuie slănină,
Mariei îi trebuie unsoare,
Mariei îi trebuie untură,
Mariei îi trebuie ș'o pitulă.

Și așa mai departe înșirându-le toate de câte Maria avea lipsă.

Primind biata fată învățătura grofului se duse prin lume să se hrănească după meșteșugul ei învățat dela groful.

Mergând mai îci mai coțea a început cu descântecile ei și îi mergea bine, că în scurtă vreme s'a făcut descântătoarea cea mai vestită.

De avea cineva vre un beteșug nu mai umbla pe la doftor, ci alerga la descântătoarea Maria și se vindeca bolnavul.

Într'o zi niște pescari prinzând pești din Someș algerară cu ei numai decât la groful în curte ca la acela, care știe mai bine să-i plătească. Cumpărând groful peștii, lasă să 'i-se pregătească o gustare din ei, cum numai pe mese grofești poti afla.

Aducându-'i-se mâncurea pe masă și mâncând cu mare poftă din pește, cum, cum nu, destul că grofului 'i-a rămas un os în gât, și nu 'l-a putut scoate nici decum. Chemat-a toți doftorii cei mai vestiți de prin Cluj și Pesta, dar' nici unul nu 'i-a putut ajuta nimic.

Văzând grofoaia, că nimic nu-'i pot ajuta doftorii, ne mai știind ce să facă de năcăjită ce era în o bună dimineață îi zise grofului să probeze și cu descântatul. Să cheme pe Maria descântătoarea să-i descante, doară doară îi va putea ajuta, căci aceea e descântătoare vestită.

Uitai să vă spun, că grofoaia nu știa nimic că chiar groful a învățat pe

vite sănătoase ale respectivului proprietar, sau chiar și din comuna întreagă, până-ce se constată, că boala lipicioasă nu s'a întins mai departe.

Economii practici vor lucra deci foarte înțelepțește, când vor căuta toate mijloacele ca să delătore cauzele acelea cari pot da naștere boalelor, ear' pe unde acestea sunt incubate, să caute mijloacele potrivite pentru încetarea și delăturarea acelor. având înaintea ochilor totdeauna proverbul binecunoscut: »Paza bună trece primejdia rea«.

Ioan Georgescu.

Îngrijirile de dat vinurilor nouă.

Cultivatorul de vii, ca să nu fie espus la mari nemulțumiri, trebuie ca în toate zilele să viziteze vinurile sale cele nouă, să le urmărească cu băgare de seamă și să iee toate îngrijirile cerute pentru a le asigura contra schimbărilor la care sunt supuse.

Printre îngrijirile ce trebuiesc aduse vinului nou la început, cea care trebuie să ocupe mai mult pe viier este umplerea.

Vinul pus în butoaie se mistuie, după-cum se zice, adecă el scade în mod simțitor. Causa acestei scăderi e mai cu seamă împrejurarea, că păreții vasului îl sbeau cu încetul și din ei trece în aer.

Scoborirea suprafeții vinului lasă să intre o cantitate de aer, care prin atingerea neîntreruptă devine vătămător favorisând dezvoltarea unor fermenți, cari produc floarea și oțetesc vinul. Aerul mai poate introduce cu sine, oare-care germeni, cari îndată-ce condițiile-i sunt priincioase, strică vinurile mai ales, dacă ele sunt slabe în alcool (spirt).

Împăiengineala care se observă la suprafața vinului lăsat în o sticlă jumătate goală și destupată, se formează de asemenea în vasele neumplute bine. Această pânză albicioasă sau ușor colorată în trandafiriu, produce o schimbare prin care vinul pierde puțin câte puțin din spirt prefăcându-l în apă și acid carbonic. Vinul cu floare deci se slăbește și ceea-ce e mai grav se oțetește.

Vedem dar', că un vin care nu se îngrijește cu luare aminte pierde repede gustul seu, puterea sa; se turbură, se denaturează cu totul și seamănă mai mult cu zamă de varză, sau ori-ce alta afară de vin. Pentru a încunjura aceste neajunsuri, cari sunt în stare să facă să se piardă cu desevirșire o recoltă întreagă, trebuie să umplem din când în când vasele și la fiecare umplere să gustăm mai întâiu vinul ca să vedem dacă gustul seu e bun, dacă aroma se simte și în fine dacă și-a păstrat fața.

Scăderea vinurilor e une-ori foarte însemnată și trebuie să ne apucăm de împlinirea vasului, îndată-ce vinul s'a răcit și nu mai fierbe de loc.

Esperiențe serioase, făcute în sudul Franciei, au stabilit că o bute de 300 hectolitri a pierdut după o lună dela culegere 40 litri din volumul seu, pe când în fiecare lună de iarnă, nu pierde decât câte 5 litri aproape. Pierderea e de 10—15 litri pe lună, în timpul primăverii și verei, cu toată mărirea volumului provenită din estinderea vinului în acest timp cald al anului.

Cu cât vasul este mai mic, cu atât pierderile sunt mai mari, din cauza diferenței de grosime a doagelor și de suprafața mai mare, proporțională, în contact cu aerul. Astfel s'a constatat în Burgonia, că un butoiu de 228 litri, nu pierde mai puțin de $\frac{3}{4}$ de litru în 25 zile.

Pasteur observase deja, că golul, ce se stabilește în mod natural într'un butoiu de 228 litri este de aproape $10\frac{1}{2}$ litri pe an.

Observațiuni făcute în Asbois, în Jura, au stabilit că în această regiune pierderile se ridică la $\frac{1}{30}$ din volum în timp de 16 luni.

În urma acestora se vede, că scăderea vinului nu se oprește după primul an, după-cum se crede încă, ci ea se continuă mai departe.

Umplerea ar trebui să se facă într'un mod regulat la fiecare 2 zile cel puțin în prima lună; la fiecare 3—4 zile, mai ales în vasele mici, în a doua lună și în fine la fiecare 8 zile până în momentul tragerii. După această dată

umplerea se rărește, căci scăderea vinului se micșorează din ce în ce.

La umplere trebuie să observăm mai multe reguli și anume: Vinul nu trebuie turnat pe deasupra, ca să nu turburăm pe cel din vas și nici să amestecăm floarea, care începe să se formeze, ci trebuie să-l turnăm printr'o pâlnie cu gâtul lung, care să intre în el.

Dacă observăm floarea, semn sigur, că aerul a străbătut în vas, trebuie mai înainte de a turna noul vin să gonim aerul cu ajutorul unor foi.

Vinul de care ne servim la umplere, trebuie să fie bine înțeles de același soi cu vinul peste care turnăm ca să nu-l denaturăm. Acest vin trebuie să fie ținut în vase mici de 100, 50 și chiar 25 litre, pentru-ca în cas, când unul din vase nu se goleşte cu totul, la o umplere, să putem cu ușurință să deșertăm restul în sticle.

Când se întâmplă se n'avem la îndemână vase mici, în cari să păstrăm vinurile de umplut, suntem nevoiți să lăsăm în butoaie bună-oară mai gol, în cazul acesta însă trebuie să avem un fitil cu pucioasă la fiecare 4—5 zile, care produce vapori de acid sulfuros. Acestia prăpădesc fermenții vătămători și formează un scut care împedecă acțiunea aerului exterior. E de observat, că fitilul trebuie pus pe ceva ca să nu cadă resturile în vin și să-l strice.

Din momentul ce umplerea devine necesară, adecă din momentul ce a încetat ori-ce fermentare a vinului, vasul trebuie bine închis închizătura trebuie și ea observată cu îngrijire, ca nu cumva să se umple de mucigai, care ar strica vinul.

O carte bună.

În numărul trecut am amintit la cronică despre cursul practic de economie al dlui I. Georgescu. Dăm cu acest prilej prefața dela ediția a IV., în care se arată și necesitatea manualelor de economie pentru școlile populare.

»In planul edat de ministrul de culte și instrucțiune publică în anul 1879 sub nrul 17.284 litera c., este ordo-

Maria a descânta și încă numai în glumă. Groful care bine știa toată știința și puterea Mariei, a făcut semn cu mâna să nu o cheme.

Grofoaia peste voia grofului chemă pe Maria le curte să vie să descante grofului că-i bolnav.

Maria numai decât se duce în curte la groful și luându-și uneltele, adecă blidul cu sare și oușitul, făcând la cruci prin sare lângă patul grofului își începe descântecul zicând:

Mariei îi trebuie făină,
Mariei îi trebuie brânză,
Mariei îi trebuie lapte,
Mariei îi trebuie grosior,
Mariei îi trebuie slănină,
Mariei îi trebuie unsoare,
Mariei îi trebuie untură,
Mariei îi trebuie ș'o pițulă.

Auzind groful pe Maria cum descânta, bolnav cum era așa 'l-a umflat risul de 'i-a sărit osul din grumaz tocmai în mijlocul casei. Ear' groful s'a

făcut sănătos. Atunci groful văzându-se scăpat îi zise Mariei: »Noa Marie te-am învățat a descânta în glumă, tu însă prin aceasta 'mi-ai mântuit vieța. De astăzi înainte nu vei mai umbla la descântat, ci vei trăi aici la curtea mea«. Așa s'a și întâmplat. Din ziua aceea groful a luat pe Maria la curte și ea a trăit pe lângă curte până la moarte. Acum d-voastră găciți, cine a vindecat pe grof?

GLUME.

Cătană cu obșit.

»Ce fel de cătană ai vrea să fi mîi Țigane? întreba doftorul ostășesc pe o namilă de cioroiu, ce venise la visitație.
— Cătană cu obșit Măria ta! — răspunse Țiganul.

Să-mi bage doisprézece.

Un Țigan, ducându-se la o stână și văzând pe baciul și pe păcurari mîncând dintr'o tigae cu balmoș zise:

»Eu n'aș mânca d'ahăla să mă fie doisprézece«!

Păcurarii cum îl aud pun cu toții mâna pe el, îl întind la pământ cu fața în sus și-i zic unuia dintre ei, să-i bage cu sila balmoș în gură.

Țiganul mai întâiu își ține gura înolestată, de par'că 'i-ar fi dat otravă, dar' după-ce gustă nișel balmoș și văzând că-i bun, striga cât se putu: »Țineți-mă numai unul, și să-mi bage doisprézece«!

Servitoare modernă.

Doamna. — Auzi Mărie, pe dinaintea porții să primblă un soldat deja de o jumătate de cias.

Servitoarea. — Ar fi putut doamna să o spună și mai iute. — De când așteaptă s'rmanul!

astă și propunerea economiei în școlile populare.

Spre scopul acesta am fost compus și eu manualul present de economie, care în anul 1890 sub nrul 18.146 a obținut și aprobarea înaltului ministru. Tot în anul acela sub nrul 375 a mai obținut și aprobarea P. on. comisiunii școlare archidiecezane din Blaj; sub numărul 1373—1890 a P. v. consistor gror. din Cararansebeș, ear sub nrul 1888 din 1889 și a P. ven consistor gr. cat. din Lugos.

— Deși unii pedagogi până acum au fost de părere, că pentru școlile populare sînt de ajuns cunoștințele, ce și-le pot câștiga școlarii prin deprinderile practice, devenind astfel manualele de prisos, totuși numărul aceloră au scăzut și astăzi cei mai mulți recunosc, că și pentru mâna școlarilor sînt de lipsă manualele speciale.

Este foarte natural acest lucru! Ca adecă școlarii să poată citi și din manual, aceea ce li-se arată prin deprinderile practice.

Până acum cunoștințele economice nu s'au prea propus sistematic în unele din școlile noastre populare. În timpul din urmă însă, au început a tot scăde numărul aceloră și a se înmulți al aceloră, în cari și economia se propune regulat. Dovadă este și desfacerea acestui curs, care acum s'a tipărit în a IV-a ediție.

În fața unor observări binevoitoare ce 'mi-s'au făcut dintr'un loc competent am fost silit să revidez întreg materialul ediției trecute și ici-colea să-l mai și prelucru și să mai adaog și altul nou, unde am văzut că este neapărat de lipsă.

Rog dar' pe domnii colegi, ca să 'mi scuse aceste schimbări, de oare-ce ele s'au făcut nu numai în interesul manualului, ci și al învățămîntului și al progresului peste tot din școlile noastre populare. Deasemenea cred, că 'mi-se va scusa și mica schimbare, ce am făcut-o și la aranjarea materialului din această ediție.

Astfel cum este întocmit acum acest manual, cred că va face un bun serviciu în școlile noastre populare dela care se așteaptă cu drept cuvînt, din an în an un progres tot mai spornic și mai rodnic și pe acest teren.

Autorul.

Raportul general

al
„Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”
pe
— anul 1900. —
(Urmare și fine).

Diferite afaceri.

Afacerea desființatei școle economice de model din Rășinari, pe care comitatul nostru o subvenționa cu 1600 cor. anual — se găsește tot în stadiul cunoscut. Aci amintim, că din subvenția de 1600 cor., pentru anul trecut s'au conferit stipendii tinerilor Alexandru Măcelar din Mercurea, Nicolae Iancu din Mohu și lui Aurel Cosciug din Mediaș, primilor 2 pentru academia din

Ungarisch Altenburg, ear' celui din urmă pentru școala economică din Mediaș.

Cu privire la cultura viilor, după ce dorința noastră de a înființa o pepiniară de viță americană — nu s'a putut realiza, ne-am mărginit pe lângă a da sfaturi și instrucțiuni relative la stropitul viilor contra »peronosporei viticole« cum și la procurarea de tulumbe.

Între cei-ce ne-au îmbiat cu ajutoare bănești se numără și de astă-dată Onorabilul institut de credit și economii »Albina«, care ne-a votat un ajutor de 200 cor.; ear' între cei-ce ne-au oferit cel mai valoros sprijin moral se numără fără îndoială ziaristica noastră, care în lipsa unui organ propriu ne-a stat în toate afacerile cu multă prevenire la dispoziție.

Oaspele fioros: moartea nu ne-a cruțat nici în a. tr. Ea a secerat vieța membrilor nostri: Dionisie Tatu, paroch în Alțina; Ioan Necșa, capelan în Bungalow; Oprea Petra, învățător în Sibiiel; Dr. Ioan Nemeș, avocat în Sibiiu; Ioan Tatu, paroch în Țichindeal; Stefan Milea, notar emeritat în Tilișca; Nicolae Aleman, paroch în Topârcea; Ioan Danciu, protopop în Ofenbaia și Laurențiu Cutean, paroch în Oarda-de-jos.

Numărul membrilor nostri, conform consemnării de sub II. este 606, din cari fondatori 2, onorari 1, pe vieță 10, ordinari 583 și ajutători 10. Constatăm cu vie plăcere, că membrul ordinar, parochul Constantin Colhișel din Certege (Munții-Apuseni), a achitat taxa pe 5 ani înainte.

Taxele dela membri au binevoit a le încassa și pentru a. tr. stimabilii domni primpretori ai cercului Sibiiu, Seliște, Sas-Sebeș, Nocrich și Mercurea, cărora le aducem și pe această cale mulțumitele noastre.

Agendele sale comitetul le-a rezolvat în 10 ședințe, în cari s'au luat 155 concluse, ear' la protocolul de esibit eau intrat 274 piese.

Averea Reuniunii.

În anul 1900, conform rațiociniului, s'a realizat un venit de cor. 2008.16, ear' cu restul casei din 1899 în sumă de cor. 3617.12, un venit de coroane 5625.28.

Din isvoarele proprii ale Reuniunii a încurs suma de 5014.28, ear' restul de cor. 611.— a încurs precum urmează: cor. 126.— e subvenția comitatului, respective a Înaltului ministru pentru prelegerile economice populare; cor. 200.— e ajutorul dela »Albina« cor. 65.— e prețul tăurenciului vîndut, tăurenciu revenit Reuniunii din prăsila viței dăruite membrului George Bratu din Tilișca; cor. 20.— este prețul orzului vîndut și cor. 200.— e ajutorul dela comitat pentru espoșițiile de vite.

Sumele dela intratele din rațiociniu în comparație cu budgetul dau următorul rezultat: s'a încassat mai mult ca preliminar, afară de titlul 1, la toate titlurile, și anume: la titlul 2 »Interese după depuneri« s'a încassat mai mult cu cor. 31.56; la titlul 4, »Venite extraordinare« cu cor. 111.— S'a încassat deci la aceste titluri mai mult ca preliminar cu cor. 142.56.

S'a încassat mai puțin ca preliminar la titlul 1 »Taxe dela membri« cu cor. 74.40. Aci se observă, că unele din taxele pro 1900 au intrat numai în cursul luni Ianuarie a. c.

Din sumele investite în cărți și tipărituri s'au încassat cor. 85.34.

Din comparațiunea sumelor dela eșitele din rațiociniu cu budgetul se constată, că pe lângă că nu s'au trecut nici la un titlu budgetul — s'au făcut economisări, afară de titlul 4 și 7, la toate celelalte. Specificând constatăm, că s'a cheltuit mai puțin ca preliminar la titlul 1. »Distribuire de sămînțe« cu coroane 17.62; la titlul 2. »Cărți agricole« cu cor. 1.—; la titlul 3. »Intruniri agricole« cu cor. 115.50; la titlul 5 »Simbria servitorului« cu cor. 16.—; la titlul 6. »Spese de cancelarie« cu cor. 33.26; la titlul 8. »Distribuire de pomi altoiți« cu cor. 54.50; la titlul 9. »Tipărituri diferite« cu cor 35.50; la titlul 10. »Pentru o viță »Pinzgau« cu cor. 20.—; la titlul 11. »Pentru pepiniere« cu cor. 23.03; la titlul 12. »Spese neprevăzute« cu cor. 49.81 și la titlul 13 »Pentru mașini agricole« cu cor. 236.13. Peste tot așadar' la acestea titluri s'a spesat mai puțin ca preliminar cu cor. 592.35.

Spesele de cor. 126.— »Pentru prelegerile economice populare« precum s'a arătat mai sus, s'au acoperit de În. ministru.

La fondul neatacabil s'a investit suma de cor. 2000.— în un scris fonciar »Albina«; la el au încurs cele cor. 200.— ajutor dela »Albina«; a 4-a rată cu cor. 40.— solvită de membrul fondator »Cassa de păstrare din Seliște«, cum și interesele scrisorilor funciare și cele ale capitalului elocat la »Albina«. Astfel acest fond cu finea anului trecut consta din scrisuri fonciare în valoare de cor. 5500.— și din cor. 185.97, depuși în libel, sau în total cor. 5685.97.

La fondul »A. Lebu« numit și al espoșiției anuale de vite cum și la »fondul espoșițiilor« am adaus interesele cu cor. 3.66, respective cu cor. 19.43, fiind starea acestora la finea anului trecut cu cor. 84.22, respective cor. 446.55. Dispoziția comitetului de a adauge la acest din urmă fond și suma prisosită din prețul vitelor vîndute cu cor. 739.69, s'a executat în a. c.

Averea totală în bani a Reuniunii constă din cor. 5685.97 fond neatacabil; cor. 84.22 fondul de premii al espoșițiilor de vite; cor. 446.55 fondul de premii al espoșițiilor; cor. 739.69 prisos din prețul vitelor; cor. 200.— investit în acții ale fabricii de conserve »Transylvania« și cor. 987.40 în bani gata, sau în total din cor. 8143.83.

Rațiociniul cassariatului îl accludem sub III.

Valorile din cari se compune această avere se vîd din inventariul de sub IV., cărui alăturăm sub V. consemnarea colecțiilor agricole.

Pentru anul 1902 ne permitem a supune aprobării D-Voastre proiectul de budget de sub VI. El prevede venit anual de cor. 2410.— și tot atâtea cheltueli. Ca titlu nou am introdus singur poziția dela erogate cu cor.

140.— chirie. Necesitatea de-a închiria un local pentru Reuniune a fost de mult simțită, având în vedere înmulțirea cărților, recușitelor, arhivului etc.

Pe baza celor de sus onorabila adunare generală se binevoească :

1. A lua acest raport la cunoștință.

2. A examina și a aproba raționamentul anului 1900 și a nevota absolutoriul prescris.

3. A încuviința proiectul de buget pro 1902.

4. A vota mulțumită :

Onorabilului institut de credit și economii »Albina« pentru ajutorul de cor. 200.—

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului«, ținută la 19 Noiembrie n. 1901.

Dem. Comșa, V. Tordășianu,
președinte, secretar.

SFATURI.

Ca nutremânt de iarnă pentru albine se recomandă zăhar dizolvat în apă, pentru-că nu se întărește ca miele. Albinele au astfel în cursul iernii nutremânt sănătos și nu suferă de sete. Ca nutremânt primăvara nu se potrivește zăharul în nici un chip, căci atunci își nutresc albinele puile și zăharul nu conține toate materiile necesare pentru dezvoltarea acestora. Așadar începând cu toamna zăhar, dar primăvara numai miere.

Hrăniți bine găinile. Ovarul găinei conține 600—800 ouă și din fiecare se desvoltă un ou. Alte ouă nu se mai formează, de aceea ca să dăm mai puțin timp de mănecare găinilor, le nutrim dela început cum se cade. Dacă o nutrim rău, nu ne dă pe an mai mult de 80 de ouă — de multe-ori și mai puțin — așa că ar trebui să o ținem 7—8 ani, ca să avem toate ouăle dela ea. O găină grijită bine, ne dă însă pe an până la 150 ouă, așa că același număr de ouă îl căpătăm în 4—5 ani, câștigăm deci nutrețul pe 2—3 ani și când o tăiem nici carnea nu e așa de tare, ca dela cele bătrâne.

Degerarea crestei dela găini se vindecă în modul următor : amestecă m puțină tinctură de șofran cu tot atâta spirt de camfor și tot atâta terpentin într'un pahar. Cu un penel moale ungem apoi mai de multe-ori părțile degerate.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Cursuri de industria de casă se vor ține din ordinul ministrului de agricultură în Borșa și Almașul-mare (cott. Cluj). Vor fi conduse de un profesor de economie din Cluj și vor participa la fiecare câte 20 tineri țărani. La amândouă cursurile se va învăța împetital corfelor cum și confecționarea măturilor de meiu și a perilor.

Boală de vite. În Feneșul-năsesc s'a constatat rîia la 2 cai.

Trimiterea telegrafică de bani se poate face până la suma de 1000 cor. la ori-ce loc din Ungaria, fără considerare că e acolo stațiune telegrafică sau postală, ori ba. Singura condițiune e, că la locul, unde se depun, să fie un oficiu telegrafic de stat.

Comerciu estern al Ungariei se prezintă pe luna Noemvrie a. c. în modul următor : S'au importat 3 milioane 308.923 m. m. și 251.718 bucăți de marfă, dintre cari 2 mil. 057.785 m. m. și 57.804 bucăți din Austria. *Esportul* a fost în aceeași lună de 6 mil. 336.720 m. m. și 779.348 bucăți, dintre cari 4 mil. 675.123 m. m. și 459.817 bucăți la Austria. Atât importul cât și esportul a scăzut față de anul trecut.

Canalul Dunăre—Tisa. Pentru construirea acestui canal s'a oferit mîsurului de finanțe din partea unui consorțiu francez un împrumut replătit, pe lângă condițiuni foarte favorabile, în timp de 50 n.

Statistica grevelor în Anglia. După o statistică publicată de ministrul domeniilor reese că în Anglia, în anul 1900 au fost 648 greve formate din 188.538 participanți și reprezentând 3.152.946 de zile de întrerupere de lucru.

Procentul cel mai mare de greviști îl dau lucrătorii mineri, de 40 la sută.

Causa grevelor în cea mai mare parte e chestia salariilor.

Industria țesăturilor. Ministerul domeniilor din România a trimis o circulară pe la toate mănăstirile, prin care invită pe maice să și procure lână pentru țesături și stoffe dela oeria statului din Constanța.

Multe stărițe au răspuns favorabil la invitația ministrului.

Recoltele anului viitor se prăvăd a fi escelente. Dacă înainte de îngheț va fi o zăpadă abundentă, belșugul va înlocui la vară sărăcia din anii din urmă.

Dotarea școalelor de agricultură. Ministerul instrucțiunii publice din România a luat dispoziția, ca școalele practice de agricultură cu începerea anului agricol să fie dotate cu boi, fân, sămințe etc.

FELURIMI.

Napoleon I. și biserica. Când Napoleon I. își petrecea tristul amurg al vieții sale pe insula sf. Helena, într'una din zile i-se prezentară sufletului seu ruinele înegrite de fum ale orașelor, pe cari le-a aprins și pe cari le-a înecat în sânge, apoi sutele de mii de soldați, cari căzură victime orgoliului seu pe diferitele câmpuri de războiu. Deodată i-se

opri privirea asupra turnului unei biserici și deveni tăcut și serios, ear' după o pauză de câteva minute esclamă cu glas solemn : »Popoarele pier, tronurile se răstoarnă, numai biserica rămâne.« (Zschokke).

Femeile din Islanda. În localul societății pentru cultura mai înaintată a femeilor din Viena, a ținut zilele acestea baronul Krticzka de Jaden o conferență asupra stării culturale a femeilor din Islanda. Baronul a arătat, că în Islanda femeile în toată privința se bucură de o situație mai favorabilă, decât cele de pe continent. Ele participă în mod intensiv la viața literară islandeză, redactează jurnale, țin conferențe publice mai ales contra alcoolismului, ear' dela 1882 femeile au drept de sufragiu în chestiuni comunale și bisericesti. Conferențiarul a recitat câteva poezii în limba islandeză, un cor mixt a predat un cântec islandez, ear' soția baronului îmbrăcăta în costum islandez, a declamat o poezie în limba islandeză, care este limba sa maternă. Meritul principal al femeilor islandeze este, că veghiază cu neadormire asupra purității limbii lor, pe când bărbații vorbesc cu predilecție limba daneză, fiind în contact frecuent cu acest popor.

Copiii și educația lor la Romani. Copii erau considerați ca proprietatea exclusivă a tatălui, care putea face cu ei ce credea de cuviință. El avea drept a lăpăda pe nou născuții, o monstruositate, care se comitea destul de des față cu copiii slăbănogi. Tatăl putea deasemenea, după lege, să vîndă sau chiar să omoare pe copiii adulți. Un asemenea esces de putere părintească (patria potestas), codificat prin lege, cu greu se mai află la vre-un alt popor. La nouă zile după nașterea băiatului, la opt după nașterea fetei, avea loc sfințirea religioasă (lustratio) și darea numelui, ceea-ce era împreunat cu jertfă. Pentru a păzi copiii de farmece, li-se atârna de gât o capsulă, care conținea un amulet. Băieții o purtau până la etatea când îmbrăcau toga virilă (la 16 ani), fetele până se măritau. Asemenea capsule de bronz, argint și aur s'au găsit destule cu ocazia săpăturilor archeologice. Mama era însărcinată cu educația fetelor și cu începutul educației la băieți. Pe urmă lua rolul educatorului la băieți tatăl, care îi învăța a ara, sămăna, secera, călări, inota. Dacă era capabil, îi învăța și a ceti, scrie și socoti și le dădea și noțiuni în cunoașterea legilor, ceea-ce se făcea prin învățarea de rost a celor XII. tabule de legi. Dacă tatăl nu era capabil a-și instrua copiii, atunci sarcina aceasta era încredințată unui învățător sau școalei elementare. Învățătorii (litteratores), cari erau sclavi sau liberați, instruiau parte individual, parte în comun (ludi magistri) pe băieți în cunoștințele elementare. Erau mult apreciați mai ales învățătorii, cari știau bine să instruiască pe băieți a calcula (calculatores). Instrucțiunea dura opt luni. Vacanța se începea în Iulie și ținea până la Noemvrie.

CRONICĂ.

Redacția „Foi Poporului“ le dorște
tuturor cititorilor și colaboratorilor

Serbători fericite!

Dela Asociațiane. Desp. din Sibiu și-a ținut Dumineca trecută adunarea generală în localul casei române din loc. Adunarea a fost cercetată numai de membrii din Sibiu. După terminarea discursului de deschidere, proștit de directorul despărțământului, dl presb. I. Papiu și după citirea și luarea la cunoștință a raportului comitetului și a rațiociniilor pe 1900 și 1901 s'a făcut noua constituire. Fostul director cerând să nu se mai reflecteze la persoana lui, ear' dl P. Cosma propunând ca să se aleagă în comitet membrii, cari nu sânt totodată și în comitetul central, ca să aibă timp a se ocupa mai cu dinadineul de afacerile despărțământului, adunarea alege cu aclamațiune: director pe dl Dr. L. Leményi adv., membrii în comitet pe dnii M. Voilean, as. cons., Șt. Stroia, protonot. comit., Dr. G. Proca, prof. semin. și L. Tritean, corefer. școl.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Dl Șofroniu N. Oprea, proprietar în Șomoștenic cu soția sa Finica n. Pop au donat pe seama bisericii 2 cununi frumoase în preț de 20 cor., asemenea au pregătit vestimente pentru ministranți în preț de 16 cor. Dl Sonu Pop Florian cu soția sa Carolina Nemeș au donat un stichar și o cunună în preț de 14 cor. Credincioșii Ștefan Pop, Niculiță Pop, Petru Șerban, Vasiliță Pop, George Poeata și Sonu Pop I. Filon au cumpărat un rînd de ornate bisericesti de culoare neagră cu 48 cor. — Simion Moldovan, învățător pensionat în Bethlean, comitatul Solnoc-Dobâca, și soția sa Floarea Moldovan n. Cărcu au donat pe seama nou edificăndeii bisericii române gr.-cat. din loc suma de 200 cor.

Din Țarhidieceasa Blajului. Rev. canonic Simeon Pop Mateiu a fost numit revisor la cassa centrală arhidieceasană. — Rev. Alex. Uilăcan de inspector-adjunct la Administrația centrală capitulară. — Dumitru Căliman, paroch în Ciavașul-de-Câmpie, a fost transpus în aceeași calitate la Sântana-de-Murș, tr. Murș.

Din diecesa de Orade. În 19 i. c. la serbătorea sf. Nicolae s'a conferit ordiul preoțesc la 9 teologi absoluți, anume s'a ordonat de preoți: Rădu Cupar prof. la gimnasiul din Beiuș, Georgiu Miculaș vice-protocolist în aula episcopescă, Vasiliu Basti, Petru Cupcea, Ioan Clintoc, Petru German, Teodor German, Liviu Selegian, Isidor Szilágyi.

Schimbări de garnisoană în corpul de armată din Transilvania. În corpul XII. de armată s'vor face în anul viitor următoarele schimbări, cu privire la garnisoană: Din regimentul 63 batalionul din Bistrița și batalionul 4 din Orăștie va fi transferat la Plevlje. Un batalion din regimentul 82 va merge din Karlstadt în Banjaluca. Regimentul 31 trece din Plevlje la Karlstadt, Orăștie și Sibiu, (câte 1 bat.) și din reg. 82 batalionul 2 vine din Banjaluca la Bistrița.

Prelegeri economice. Aduc la cunoștința celor interesați și pe această cale, că s'nt delegat din partea Reuniunii economice comitatense de a ține câte trei prelegeri în comunele Porumbacul-sup. și Găinar. În Porumbacul-sup. timpul prelegerilor e fixat pe zilele de 8 și 20 Ianuarie, apoi 2 Februarie 1902 la 1 oră d. a., ear' în Găinar timpul prelegerilor e fixat pe 12 și 26 Ian. apoi 12 Febr. 1902 la aceeași oră. Prima prelegere are de obiect: Prăsierea vitelor, a rîmătorilor și morburile acestora. A doua prelegere are de obiect: Trastarea rațională a gunoiiului, canalisarea pămîntului spătos și stîrpirea buruienilor. A treia prelegere are de obiect: Cultura plantelor de nutreț și arăturile de toamnă. Ioan Georgescu, prelegător eoa 1.

Reuniunea femeilor române din Sibiu. Din raportul Reuniunii femeilor române din Sibiu, dăm următoarele date mai importante: Comitetul a ținut în decursul anului trecut șese ședințe. În adunarea generală, ținută în 16 Iunie n., s'a întregit comitetul și s'a votat budgetul pe anul 1902 în suma de 3580 cor. Numărul elevelor școlii susținute de reuniune s'a urcat dela 14 la 20. Avera totală a reuniunii era la 31 Decem-1900 în total 41,436 38 cor. În present numărul total al membrilor este: 228. Dintre acestia s'nt: membri onorari (în viață) 4, fundatori 7, pe viață (în viață) 32, ajutători, cari au solvit taxa odată pentru totdeauna 25, ordinari 85 și ajutători 75.

Al 14-lea! De curînd a solvit cassarul Reuniunii române de înmormîntare din Sibiu ajutorul statutar pentru reșosatul musicant Nicolae Buzat, fost membru al amintitei reuniuni. Acesta este al 14-lea caz de moarte în sinul reuniunii noastre de înmormîntare.

Lucruri triste din Făget. În 7 Dec. a fost în Făget (Bănat) alegerea consilierilor comunali. Alegătorii români s'au împărțit în două partide, una jidovească, în frunte cu primarul și învățătorul român (?), cealaltă cea națională, compusă din plugarii neatrînați. Unii din acestia s'au rugat de on. protopop, ca să le stea în ajutor, dar' n'au fost luați în seamă. În ziua alegerii partidul jidovesc a reușit cu 164 voturi din 285 și fiind sfînta zi de Duminecă, poporul cel rătăcit în loc s' mergea la sf. biserică, ca să-l roage pe Dumnezeu să le erte păcatele, au fost duși de spate, ca și la alegere, la curtea primarului, unde s'au libovit cu holercă și apoi au eșit pe stradă răgnind Trăiască Jidovii, chiar când creștinii eșiau dela sfînta slujbă. Când se vor mai cumiți și Românii de aici? Creștinul.

Moșie ungurească în mâni românești Dl Dr. Ioan Mihu din Orăștie a cumpărat săptămânile trecute cu suma de 120,000 coroane moșia baronului G. Szentkereszty, situată în hotarele comunelor Bințanți și Băcăinți (lângă Orăștie).

Distincțiune. Maiestatea Sa Monarchul s'a îndurat preagrațios a ordona, ca locotenentului dela regimentul 52 de infanterie, domnului Pompillu Benția, să i-se exprime preainalta mulțumire pentru succesele favorabile, obținute întru instruarea voluntarilor, în decurs de mai mulți ani. Distinsul e fiul domnului Nicolae Benția, funcționar la Albina.

Din Torontal. În urma cercetărilor făcute de consilierul ministerial Kaffka, despre care am scris și în numărul trecut, au fost aruncați din slujbă 17 funcționari comitatensi, ear' în contra a 29, s'au introdus cercetare.

Protopresbiter nou. Consistorul român din Arad a întărit de protopresbiter al Aradului pe dl Vasile Beleş dela M. Radna.

Sinucidere la honvezi. Tinerul Traian Boțco, corporal la honvezi în Oradea-mare, s'a sinucis, trăgîndu-și un glonț în tîmpla dreaptă. În epistola lăsată tatălui său, Pavel B., învăș. pens., a scris între altele: Iertați-mă toți, că n'am mai putut răbda, că Jidovul și cănele de căpitan tot m'a batjocorit și m'a mățerat și m'a suduit și tot bîdös olăh. 'mi a zis și eu nu am mai putut suferi. Iertați-mă, că m'am împușcat. Contra ucigașului căpitan s'a introdus cercetare.

Români bravi. Trib. Pop. i-se scrie: În 15 i. c. s'a ținut alegere de notar cerc. în Bratca (Bihor), post dotat cu vre-o 800 cor. Cercul fiind curat românesc, domniile și Jidanii și-au dat toată silința se reiasă om de al lor. Dar' mulțumită conducătorilor noștri — cari au știut povățui poporul astfel, că alegătorii din 6 sate câte compun Cercul au fost pe un cuvînt, și anume că ei nu mai pe Român să voteze, astfel s'a întîmplat că dintre 8 candidați a fost ales cu aclamațiune unicul Român candidat, Vasiliu Bulzan, subnotar în Perecei (Selagiu) 'Ți sălta inima de bucurie când auzi ai de pe buzele alor mai multe sute de Români coadunați nu ascultăm de străini, numai de preoții noștri, nu lăsăm sângele nostru! etc. Banii de cortășire ai străinilor deși erau mulți nu trebuiau la nime, terorismul slujbașilor dela domni că nu vor da oamenilor lemne de foc și pășunat, nu ajuta nimic, ci Bulzan fu ales cu aclamațiune fără a fi spusat nici un crucer: că în-cât se va arêta dînsul vrednic de atîta cinste, vom vedea, ear' noi îi dorim fericire și tărie sufletească în postul căștigat.

Aniversarea nașterii Reginei Elisabeta. Duminecă Regina României Elisabeta, a împlinit 58 de ani. Din prilejul acestei aniversări s'a serbat la Metropolie un Te-Deum festiv. La 12 ore din zi toți ministrii au depus la palat omagiile M. Sale Reginei. La Teatrul Național s'au dat două reprezentații de ocazie.

Ziua la orele 2 s'a jucat feeria națională a lui Vasile Alexandri: Sinzeana și Pepelea, cu musica de dl C. Demetrescu.

La începutul spectacolului un cor de bărbați, compus din coriștii operei și elevii conservatorului, au cântat imnul regal cu acompaniament de orchestră. Apoi un cor de femei, compus din elevele conservatorului și coristele teatrului, au eșcutat Cantata în onoarea Reginei de G. Ștefănescu; partea de solo a fost cântată de d-na Brezeanu. În fine Lucica Singuroff a declamat versuri de ocazie de dl Ludovic Daus.

Reprezentațiile aceste au fost gratuite pentru elevii și elevele școlilor publice. Au asistat M. S. Regina, A. S. R. Principesa Maria, împreună cu micii principii Carol și Elisabeta.

Seara a fost spectacol public, cu cunoscuta piesă a dlui Ventura: Curcanii. La începutul reprezentației s'a eșcutat același program musical ca și la reprezentația de zi.

Tot ieri seara la orele 8 și jum. dl prof. Gr. G. Tocilescu a ținut o conferință publică la Ateneul român despre Carmen Sylva.

Din Blaj. Ni-se scrie: In 29 Decembrie n. s'a inaugurat seria seratelor obicnuite acum a se ține iarna la casa română din loc. Inaugurarea a făcut-o, ca și anul trecut, vrednicul ei președinte, canonicul *Dr. Aug. Bunea*, printre frumoașă și importantă disertație, pe care ea într'un pervaz au împrejmuit-o două cântări de cor și o declamație.

Serata s'a început cu »Marșul cântăreților«, cântat de corul teologilor sub conducerea dlui profes. Iac. Murășanu. A fost o potrivită piesă de introducere, după care imediat a urmat disertația: »Mănăstirea Pristopolului« cedită de Dr. Bunea. Disertantul e primit cu aplauze și ascultat cu atențiune încordată până la sfârșit, când a fost viu aplaudat și aclamat.

A urmat apoi d-șoara *Rosica Căpușan*, care a declamat cu succes frumoasa poezie a lui Coșbuc: »Moartea lui Fulger«.

În sfârșit, serata s'a încheiat, cu »Cisla« cor cu soluri executat de clericii noștri sub conducerea dlui *Murășanu*. »Cisla« ca totdeauna, a făcut impresie plăcută, înveselitoare. — Proxima serată se va ține după Crăciun.

Un răspuns. Referitor la cele publicate în nr. 51 al Foii sub titlu »Datorii la Jidovi« ne scrie părintele Ganea din Veneția-inferioară: »Reuniunea de cumpănare« e numai în embrion, fiind pusă temelie la ea numai în 4 Dec. a. c., așa că nu poate fi încă vorba de roadă. După întărirea statutelor voi arăta în detalii, cine l-a ajutat la înființarea acelei reuniuni.

Noi din parte-ne numai felicităm și putem pe părintele pentru lupta, ce a pornit-o în contra ciumei rachiului și dorindu-i succese, îi urăm să aibă cât mai mulți imitatori.

Duel țărănesc. Prostia domnească, de-a se bate în duel, îi apucă și pe țărani pe alocurea. În Ciurug s'au certat doi flăcăi la cărți. Ca să-și petească cinstea vătămată, s'au hotărât să dueleze. Noaptea pe la 11 ore au eșit la câmp, având fiecare martor. Aceștia le-au legat ochii și i-au pus fiecare câte un pistol încărcat în mână. Au puzcat odată. Unul dintre ei a căzut cu pântecul sfârticat de bucățile de plumb, cu care era încărcat pistolul, și a doua zi a murit. Cel rămas în viață e în temniță.

„Bunul Econom“ din Orăștie, redactat până acum de I. Moța, va apăre de aci încolo sub redactarea învățătorului Ioan Fleșeriu.

Biruință națională. În Belgia trăiesc două naționalități: Flemii (Flamanzii), de viță germană, și Valonii, înrudiți cu Francezii. Valonii au ținut până bine de curând pe Flemii apăsați, dar trezindu-se și în acestia conștiința națională, au început, deși sunt puțini, lupta pentru limbă. Și că au eșit biruitori, se vede și de pe monetele cele nouă de 50 bani, pe cari e gravat textul și în limba flemică.

Necrolog. În ziua de sf. Nicolae a fost înmormântată în Blagova (Bănat) Eugenia, născ. Ionescu, lăsând în doliu adânc pe nemângâiatul ei soț, Petru Bulgea inv. și o fetiță și un băiat. Publicul, care a ținut să-și arete stima față de răposata, asistând la înmormântare, a fost foarte numeros. Predica părintelui A. Ciocoiu a stors lacrimi din ochii celor prezenți.

I. R.

Sinucidere. În Oradea-mare trăia o femeie bătrână, care orbise. Plină de desperare, s'a sinucis cu un cuțit de bucatărie. Cu atâta putere a apăsat baba pe cuțit, încât și-a tăiat gâtul de tot, rostogolindu-i-se capul din pat pe podela casei.

Însoțiri noue. Aflăm, că fruntașii din Loman (lângă Sebeșul-săsesc), unde din privilegiul unei intruniri agricole, ținută în primăvară de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu« au pus basă unei »Insoțiri de credit sătești sistem Reiffeisen«, zilele aceste au înaintat statutele la tribunalul regesc din Sibiiu spre a înregistra firma însoțirii.

— În Hunedoara e pe cale de a se înființa o »Insoțire de cereale«, asemenea societății comerciale pe acții »Ceres« din Satul-Nou.

Moarte subită. În Sibiiu s'a aflat în 27 Dec. n. o servitoare moartă pe piața Herrmann. După-cum s'a constatat prin medici, ea începuse să sufere de sprindere de plumeni și jucând prea mult, s'a înădușit și pe drum către casă a murit.

Fapta unui nebun. Vice-primarul din M.-Laborț transporta pe un nebun la spitalul din Sătmăr. Pe drum — erau în tren — nebunul și-a rupt dintr'odată legăturile, a smincit pe vice-primar și a sărit cu el din tren. Amândoi au fost făcuți bucăți de roatele trenului.

Un primar mort de mucoare. Primarul din Pocea (comit. Târnavei-mari) observă, că unul din caii lui are mucoarea. În loc să facă arătare, s'a apucat să-și cureze el calul. Resultatul a fost, că și el s'a îmbolnăvit de această boală fără leac, așa că a murit în spital și familia lui e sub priveghere aspră.

Elogii unui pictor român. Ziarele germane »Münchener Allgemeine Zeitung« și »Neueste Nachrichten« publică articole elogioase asupra expozițiunii dela *Kunst-Verein*, din *München*, a pictorului *Obedeanu*, fiul dlui colonel *Obedeanu*, din România.

Tablourile espuse de pictorul *Obedeanu* reprezintă diferite episoade din războiul pentru neatrănare.

În cursul lunii Ianuarie, pictorul *Obedeanu* se va stabili definitiv în România și va organiza la Ateneu o expozițiune a lucrărilor sale.

Epidemii în Basarabia. Un domn sosit în Iași din Rusia aduce știrea că în Basarabia bântue cu furie printre copii, epidemiile de anghină difterică și scarlatină.

În acest scop toate școlile primare și secundare au fost închise.

Ziaristic. »Drapelul« din Lugoj anunță, că cu începere dela 1 Ianuarie 1902 st. n. va apăre de trei-ori pe săptămână în același format ca și până acum.

— »Libertatea«. La Orăștie apare o nouă foaie cu program activist și cu numele »Libertatea«. Azi ne-a sosit nr. 1 cu datul de 1 Ianuarie nou 1902. Redactorul ei este dl *Ioan Moța*. Noua foaie va apăre odată pe săptămână, Sâmbăta.

Crăciun trist. Fabrica de vagoane din Arad a licențiat 250 de lucrători, cei mai mulți capi de familie. În 4 Ianuarie vor mai fi demisi încă 250 lucrători. Situația e cu atât mai înfricoșătoare că în 15 Faur va înceta fabrica cu totul lucrul, așa că alți 500 de lucrători vor rămâne pe drumuri în mijlocul iernii.

Crimă în ajunul Crăciunului. În noaptea Crăciunului nemțesc, când aproape toți locuitorii din Derecihe erau în biserică, a pus I. Szabó, din răsbur-nare, foc la casa dușmanului lui, A. Sontó. Focul s'a lățit iute și când au tras clopotul într'o dungă, oamenii dând să iese din biserică s'au călcat unii pe alții, așa că 6 persoane, femei, copii și bătrâni, au rămas morți, striviți fiind sub picioarele celor mai tari. Focul abia a putut fi stins. Tăciunatul a fost prins de gendarmerie numai decât, spre norocul lui, căci oamenii voiau să-l spin-tece.

De-ale rachiului. Din Alămor ni-se scrie: În 7 Decembrie s. v. locuitorul comunei noastre Nicolae Florea, om de altmintelega cinstit, s'a abătut către cîrcimă, unde de dimineața până seara a beut rachiu peste măsură, ceea-ce i-a cauzat moartea prin înveninarea de alcool.

Actul înmormântării s'a săvârșit fiind de față întreaga comună.

La mormânt a vorbit învățătorul Vesiliu Greavu cu o așa vioiciune despre efectele alcoolului încât un val de jale a cuprins inimile prezenților și toți s'au depărtat cu inimă înocită și cu ougetul de a să feră de rachiu.

S. Hulpuș, arêndaș.

— Pe drumul dela un tîrg s'au abătut mai mulți plugari din V.-Ujfalău la o cîrcimă. Aici s'au rêmășit, care dintre ei va bea mai mult rachiu. Unul a plătit rêmășagul cu vieața, căci lovit de gută a căzut mort la pămînt.

— În Timișoara au dus la spital pe fostul notar P. Müller, un om, care îndreptăția la cele mai bune speranțe, dacă nu s'ar fi dat patimei beției. El se luptă acum cu moartea, suferind de înveninare de alcool.

— În Budapesta a murit în areștul poliției un tîner, fost iurist, care dându-se patimei beției ajunsese cerșitor. Tot acolo a beut o doamnă tîneră în sărbătorile Crăciunului așa de mult, încât făcându-i-se rău a murit pe drum către spital.

Cutremur de pămînt. Ni-se scriu următoarele: »In Iablanica (Herțegovina) a fost în 28 l. c. la 11 ore 55 minute noaptea un îngrozitor cutremur de pămînt, care a constat din 2 cutremuri unul după altul: anume cel dintâiu a durat 3 secunde, al doilea a durat 7 secunde, cel din urmă ne-a pus în uimire, căci prin o puternică zguduitură a crepat multe ziduri și a surpat multe hoarne. I. Dobrotă, fruntaș.

Calendar pe anul dela Christos 1902. An. XXIII. Prețul 60 bani. Arad. Ed. tipogr. diecesei gr. or. române a Aradului. După partea calendaristică și șematismul diecesei urmează partea literară, bogată în articoli de recreație și învățătură. O deosebită mențiune merită articolul »Cărți pentru popor. Instrucțiuni preoților și învățătorilor, de Il. Chendi.

Congresul Sioniștilor. Cetitorii noștri știu, că între Jidovi s'a pornit de câțiva ani încoace o mișcare, care are de scop cumpărarea de pămînturi în Palestina, unde să se așeze ei și să formeze o împărăție jidovească. În tot anul țin adunări în cari se înfrîntă unii pe alții pentru »Țeara jidovească«. Să înțelege, că cei mai mulți, mai ales din Ungaria și Franța, nici că vor să suda de Palestina, când aceste două țări sînt deja Palestina. — În anul acesta s'au adunat reprezentanții Sionului jidovesc la Basel, unde au ținut mai multe vorbiri și Dr. Herzl le-a spus, că Sultanul nu e dușman al mișcării sioniste.

Dela „Reuniunea sodalilor români“. A 12-a și ultima ședință literară din anul acesta a fost Joi seara (26 Decembrie n.). Ședința aceasta de Joi cu program cât se poate de interesant și variat, a fost precedată de cetirea prin notarul substituit dl Nic. Bratu, a proto-coalelor ședințelor administrative din luna Dec. Punctul prim din program a fost compoziția »Dorința«, terțet dublu. Între cântăreți am remarcat pe membrii: Nicolae Ișan, Valer Grindean, Ilie Baci, Ioan Stanciu etc. Dl Iacob Cărătuș, sodal mășar, a declamat apoi poezia »Plăcerile căsătoriei«, de E. Grenet-Dancourt. D-sa face frumoase progrese pe acest teren. Micul Coriolan B. a produs mult haz cu poezia »Jidanul lovit«, de Speranță. Zeloasa d-șoară Paraschiva Apolzan ne-a introdus în bogatul domeniu al frumoaselor poezii, datorite predilectului poet Coșbuc. Dinsa a predat de astă-dată »Cântecul fusului«, ce a plăcut mult. Dl Nicolae Bratu ne-a citit frumos și fluent povestea »Împărăteasa înțeleaptă«, de D. Stăncescu. Bine apreciatul Dem. Axente, culegător-tip, ne-a frapat cu progresul făcut în școala declamatorică prin predarea cu sentiment a poeziilor »Rugămintea din urmă« și »Ispita«, de Coșbuc. »Țiganul la vânat«, de Speranță, predat de Coriolan B., ne-a înveselit mult. Membrul nou al reun. dl G. Moga, măiestru mășar și actualmente angajat la trupa teatrului german din loc, ne-a delectat cu romanța »Te iubesc«, de Șerbănescu și apoi prin predarea comică a poeziei »Hâl mai tare om ghin lumnje«, de Victor Vlad Delamarina, ținută în dialect bănățesc.

Punctul final al seratei l-a format compozițiile »Nunii mari« și »Sfânta zi de libertate«, terțete duble, executate cu multă precizie de garda dlui C. Popa. E de prisos să amintesc, că fiecare punct din program a fost însoțit de aplauze furtunoase și fără de sfârșit ale publicului present!

Emanuil.

Dicționar mitologic. A apărut fascicolul III. din »Dicționarul mitologic« de dl canonic Gavril Pop, conținând o materie foarte interesantă; începe cu *Merope* și termină cu *Prometheus*. Acest dicționar umple un gol la noi și e de mare folos, nu numai pentru elevii de școală, ci pentru toți aceia, cari se ocupă și doresc să cunoască frumoasa și fantastică mitologie veche greacă și latină. Se află de vânzare în Blaj, la »Tipografia seminarului arhidiececesan« cu prețul bagatel de 40 bani fascicolul. Ultima broșură are o estensiune de 80 pag. 80%.

Convocare. Adunarea generală a »Reuniunii femeilor române greco-catolice din Făgăraș și giur« își va ține ședința ordinară în acest an în 26 Ianuarie 1902 la 3 ore după amiază în casele proprii ale presidentei, la care se invită cu toată stima membrele acestei reuniuni. Făgăraș în 1 Ianuarie 1902. *Zinca Roman*, presidentă.

Coroane eterne. Veduva *Lina Buzat*, a contribuit la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români, creat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« suma de 2 cor. în amintirea răposatului ei soț *Nicolae Buzat*, fost musicant în Sibiu.

Petrecere. Tinerimea română din *Vurpăr* va aranja o producțiune declamatorică-musicală împreună cu joc, Duminecă, în 12 Ianuarie 1902 n. Prețul intrării de persoană loc. I. 1 cor.; loc. II. 50 bani, loc. III 30 bani. Inceputul la 6 ore seara. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlii. NB. Oaspeții străini sânt rugați a se îngriji de vic-tualii

Programa: 1. »Sum vânător«, de V. Humpel, cântat în cor. — 2. »Noi vrem pământ«, poezie de G. Coșbuc, declamată de Ioan Coldea. — 3. »Ști mândro«, de V. Popa, cântată în cor. — 5. »Norodul și neguțătorul« de A. Pan, predată de I. Banea și I. Giurgiu. — 5. »Numai popă«, cântată în cor. — 6. »Rugămintea din urmă«, de G. Coșbuc, declamată de Nițu. — 7. »Barbul lăutarul«, de V. Alexandri predat de P. Luca ped. — 8. »Sai Române« cor — 9. »Herșcu Boccegiul«, de V. Alexandri predat de V. Popa. După producțiune va urma joc.

Știri din piață. Sibiu. Grâu hl. 11 60—12 40, secară 8 20—9 coroane, orz 7 80—8 40, ovăz 4 80—5 40, cuc. 8 20—9 cor. 10 ouă 58—68 bani.

Știri mărunte. Un comitet s'a instituit în Paris ca să aleagă modelul după care să se toarne o statuie măestrului caricaturist numit Gavarni.

— O telegramă din Smyrna, adresată consiliului sanitar internațional, semnaleză un cas de ciumă în localitate.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul I. Căndea București. Pentru numărul de anul nou.

Dlul T. Marcu, Timpa. Gramatica de Dr. I. Crișan și N. Putnoki. se capătă la Librăria arhidiececesană, Sibiu.

Dlul A. B. în N. R. Ar trebui un articol întreg, ca să răspundem bine la toate întrebările. Dl notar de sigur. că vă pune la dispoziție legea, unde aflați toate îndrumările.

Dlul Miron D., Cetatea-de-baltă. O aflați sau în anul 1897 sau 1898, în primul semestru din »Foaia Pop«.

Dlul Butta I., Pintiș. În cancelaria comunală sau apoi dela Tipografia statului din Budapesta.

Dlul D. Iclânzan, I. Vulturul în Oradea-mare, »Veselia« în București, Gura-satului în Abruș. Mai potrivit ni se pare »Vulturul«, 2. Săminte dela »Concordia« din Sibiu. 3. Dl. E. Măglaș e într'o cancelarie de adv. în Arad. Nu știm, dacă mai colaborează. 4. E destul red »Steaua«, Panciova. La ori-ce foaie e destul numele și orașul.

Dlul Iantea, preot. Până nu avem articolul întreg, nu ne putem pronunța.

Negei la vite. Răspuns în nr. 36 al »Foi Poporului«.

Celelalte răspunsuri, din lipsa de spațiu le vom da în numărul riitor

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Cuie de potcoave.

100 bucăți simple	Nr. 1	2	3		culele H	Nr. 6	8
	cor. 1 04	1 26	1 48		100 bucăți	cor. 5 40	7 20
cu vine de oțel	2 40	2 70	3 04				
	Cheie pentru cuie				cor. — 24		
	Șurub pentru cuie				110		

Se capătă la

Carol F. Jickeli în Sibiu la „Coasa de aur“.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede, Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimite la cerere gratis și franco.

[42] 15—

Franzbranntwein-ul lui BRÁZAY,

cel mai răspândit
și mai neeseptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körnt nr. 23.

Masajiu. Cel mai potrivit spirt pentru masajiu e Franzbranntwein-ul lui Brázay, cu care frecăm corpul, îndeplinind astfel masajiu. Aplicarea se face punând 1 - 2 linguri de spirt într'o farfurie sau într'o ciașcă și frecând ușor cu mâna curată sau cu un flanel partea corpului, până-când spiritul s'a supt sub piele. Procedura aceasta o urmăm de 3 ori pe zi, și anume dimineața înainte de seulare, la amiază și seara la culcare. O astfel de frecare se țină 15 minute. Franzbranntwein-ul înviorează corpul. 52 22-52

Ferțiți-vă de imitațiuni.

Fiti cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călindar românesc

Călindarul Poporului pe 1902

a apărut și se află de vânzare cu prețul
de 40 bani (20 cr.) și porto 6 bani (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipogra-
fiei”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țeară.

Supplex Libellus Valachorum.

Cererea celor doi Episcopi români prezentată în
numele națiunii române către Impăratul, la 1791.

Textul original și traducerea făcută
de

Dr. E. Dăianu.

Se află la toate librăriile românești.

Prețul 1 coroană.

Portretul

lui

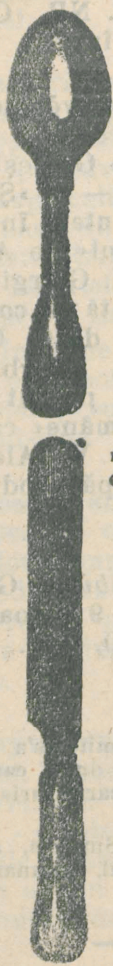
Dr. Gregoriu Silași

Încrătat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
la mărime de 24x32 cm. îl trimite francat
pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căutat să înființeze o fabrică de obiecte de argint, văzând produsele contra unei răsplate foarte mici a muncii. Sânt autorizat a aduce aceasta la îndeplinire. Așadar' trimite ori-cui în schimbul numai a fl. 6.60 următoarele obiecte

- 6 bucăți din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
- 6 bucăți furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
- 6 bucăți linguri de masă, de argint, patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
- 2 bucăți păhăruțe de ouă, de argint, patent american.
- 6 bucăți farfurioare Victoria, englezești.
- 2 bucăți sfeșnice de masă cu mare efect.
- 1 bucată st-șcurătoare de ciau.
- 1 bucată zăhărniță foarte fină.

74 10-10

42 bucat, împreună pentru numai fl.660.
Toate 42 bucăți de mai sus au costat înainte fl. 40 și sânt de cumpărat acum cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează culoarea argintului peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Si mă oblig a reda banii înapoi ori-cui nu i-ar conveni marfa, astfel ca nimeni să nu pearză ocasiunea de a-și procura această admirabilă garnitură care convine a fi oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,
precum și ori-ce casă cu menagiu mai bun. De vânzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent

Viena, II., Rembrandstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincie contra ramburs sau trimițând banii înainte.

Praf de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.

Sânt veritabile numai obiectele purtând aci alăturata marcă metal higienică

Estrageri din scrisori de mulțumire:

Cu prima espediție sânt foarte mulțumit și vă rog a-și mai trimite încă o garnitură
Kaloosa. Johann Majorosy, pro'opresbiter.

Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă

Otto Bartusk,

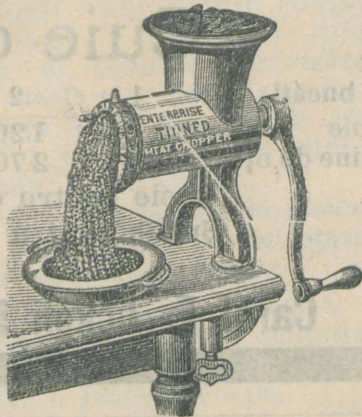
căpitan Regal și Imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pa-hetul și sânt foarte mulțumit, rog trimitete-mi înă o garnitură de 18 lei
Ka'osvar. Escelența sa Baroneasa Bánffy

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpărat în persoană dela d-ta pentru o familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea rog să-mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praf pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu,

medic practic în Lăpușul-ung., Transilvania.

Mașini

de

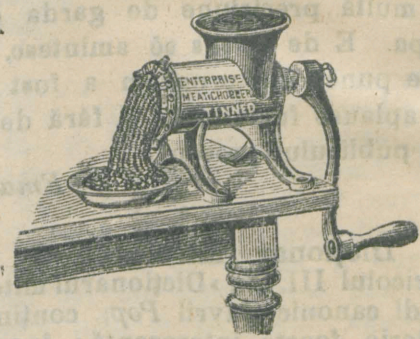
tocat carnea,

după

cel mai nou s'stem,

de

prima calitate.

Formă pentru R, RR, S, UU.

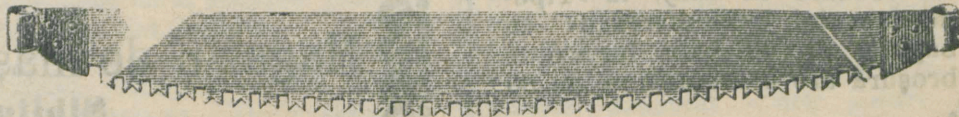
Formă pentru SS, U, T.

Nr. R RR S SS U UU T (cu roată)

toacă 30 45 60 60 75 75 120 chlgr. pe oră

1 buc. cor. 5.40 7.60 8.80 8.20 13.— 16.50 29.—

Toate părțile constituite pentru mașinile de tocat se capătă și singuratece.

Ferestraue de trunchi ou garanță pentru fieoare bucată.

Ferestrauele cari nu corăspund să preschimbă.

	4	4 1/4	4 1/2	4 3/4	5	5 1/2	6' lungime
	115	120	125	130	138	150	155 m/m lăț.
1 buc. cor.	2.—	2.40	2.60	2.90	3.20	3.90	5.30
	130	138	145	150	158	165	170 m/m lăț.
1 buc. cor.	2.50	2.60	2.96	3.30	3.70	4.50	5.80

Aduc la cunoștința prea stimatelor femei, că în magazinul meu am totdeauna tot felul de piepteni de scărmanat.

Deposit de cărbuni de peatră și cocs.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică, „La coasa de aur“.

88 6-6